БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 131 (1135)
2 ИЮЛЬ ЧОРШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

КОЛХОЗ ТУЗУМИНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ВА МАШИНА-ТРАКТОР СТАНЦИЯЛАРИНИ ҚАЙТА ТАШКИЛ ҚИЛИШ СОҲАСИДА ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТ ТОМОНИДАН ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ТАДБИРЛАР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИШНИ КЎПАЙТИРМОҚ, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРМОҚ ВА МАҲСУЛОТ ТАННАРХИНИ КАМАЙТИРМОҚ УЧУН КАТТА ИМКОНИЯТЛАР ОЧИБ БЕРАЁТИР. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ УЧУН ТАЙЁРЛАШ НАРХЛАРИНИНГ БЕЛГИЛАНИШИ ВА ТАЙЁРЛАШНИ ТЎҒРИ ТАШКИЛ ЭТИШ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИ ЯНАДА ЎСТИРИШ УЧУН МУҲИМ АҲАМИЯТГА ЭГАДИР.

(СССР Иттифоқи Министрлар Совети қароридан).

Раҳбарликни ишлаб чиқаришга тағин ҳам яқинлаштирайлик

Социалистик экономикамизнинг барча соҳалари муттасил тез суръат билан юксалиб бормоқда. Хўжаликнинг социалистик системаси мамлакат табиий бойликларидан, ресурсларидан халқ бахт-саодати йўлида мақсадга мувофиқ фойдаланиш, ишлаб чиқарувчи кучларни мисли кўрилмаган даражада тинмай ривожлантириш имкониятини бераётир. Коммунистик партия социалистик системанинг ана шу афзалликларидан ишнинг кўзини билиб, ижодий тарзда ғоят усталик билан фойдаланмоқда ва мамлакатимизда коммунистик жамият қурилиши суръатини тезлаштиришга қаратилган жуда муҳим қатор тадбирларни амалга оширмоқда.

Бундан бир йил муқаддам партиямизнинг ленинча Марказий Комитети ташаббуси билан саноат ва қурилишни бошқаришнинг қайта ташкил этилганлиги социалистик индустриямизни ривожлантиришда бутун бир янги давр очди. Саноат ва қурилишни бошқаришни қайта ташкил этиш тўғрисида ўртоқ Н. С. Хрушчев доклади тезислари умумхалқ муҳокамасига қўйилган пайтда ишчилар, инженер-техник ходимлар, хизматчилардан жуда кўп таклифлар тушди. Янги усулда ишлашга ўтиш даврида ана шу таклифлар ҳисобга олинди.

Иқтисодий-маъмурий районлар бўйича Халқ хўжалик кенгашларининг тузилиши — раҳбарликни ишлаб чиқаришга яқинлаштирди, умум ишимизга халақит бераётган тор идорачилик тўсиқларини йўқотди, ортиқча звеноларни қисқартиш ва маъмурий-бошқарув аппаратларини соддалаштириш ҳамда уларнинг оператив ва пухта ишлашини таъминлади. Янги усулда ишлашга ўтиш маҳаллий органларнинг ҳуқуқларини тағин ҳам кенгайтирди, хўжаликни бошқаришдаги уларнинг жавобгарлиги ва масъулиятини янада оширди, меҳнаткашлар оммаси ижодий ташаббусининг кенг қулоч ёйиши учун ғоят катта имкониятларни вужудга келтирди.

Партия томонидан амалга оширилган бу тадбирнинг нақадар катта революцион кучга эга эканлигини лоақол Тошкент маъмурий-иқтисодий райони Халқ хўжалик кенгаши иши мисолида кўриш мумкин. Тор идорачилик тўсиқлари бартараф қилингач, ишлаб чиқаришни кооперативлаштириш ва ихтисослаштириш учун кенг йўл очилди. Тошкент Совнархози иқтисодий райондаги машинасозлик заводларининг қуюв цехларини ихтисослаштирди, областимиз, шунингдек республикамиз корхоналарини зарур маҳсулот билан таъминлайдиган махсус ишлаб чиқариш участкалари, цехлари ва корхоналар ташкил этилди. Маъмурий-бошқарув аппаратларини қисқартириш ва раҳбарликни ҳаётга, ишлаб чиқаришга яқинлаштириш мақсадида кўпгина цехлар, корхоналар бирлаштирилди. Жумладан, Тошкент қоғоз комбинати стелька-кортон фабрикаси билан, кўн заводи пласткож заводи билан, Олмалиқ мис-молибден комбинати Олтин топган рух-қўрғошин комбинати билан бирлаштирилди. Пахта тозалаш саноати учун ускуналар илгари 4 корхонада ишлаб чиқарилган бўлса, эндиликда бундай маҳсулот биргина «Ўзбекхлопкомаш» заводида тайёрланмоқда.

Амалга оширилган ана шу дастлабки тадбирлар ҳозирнинг ўзидаёқ жуда яхши натижалар бермоқда. Совнархоз 1957 йил планини муддатидан илгари бажарди ва пландан ташқари халқ хўжалиги учун 300 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот берди. Шу йилнинг 6 ойлик топшириғи ҳам ортиғи билан бажарилди.

Маҳаллий партия ва совет органлари корхоналарнинг экономикаси билан чуқурроқ ва атрофлича шуғулланадиган бўлиб қолдилар. Шу сабабли ҳам давлат планларини бажармаёттан завод ва фабрикаларнинг сони борган сари камаймоқда. Партия ва касаба союз ташкилотлари корхоналарнинг техника-иқтисодий кўрсаткичларини тағин ҳам яхшилашга имкон берувчи мавжуд резервларни қидириб топмоқдалар ва уларни ишга солмоқдалар, ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш масалалари билан яқиндан шуғулланмоқдалар.

Янги шароитда ишлашнинг ўтган бир йиллик тажрибалари, ҳаётнинг ўзи партия Марказий Комитети томонидан ишлаб чиқилган ва амалга оширилган бу тадбирнинг жуда муҳим ва ўз вақтида кўрилган, мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларининг янада ривожланишини, давлат ва бутун халқ манфаатларини кўзлаб ўтказилган тадбир эканлигини кўрсатди. Раҳбарлик ишлаб чиқаришга яқинлаштирилгач, корхоналар, иқтисодий районлар ўртасидаги хўжалик алоқалари мустаҳкамланди, мавжуд имкониятлар ҳамда резервлардан, маҳаллий хомашё ва ресурслардан кўпроқ фойдаланиладиган бўлиб қолди. Янги шароитда ишлашга ўтишнинг афзалликлари шак-шубҳасиздир, чунки унинг бераётган ғоят катта самараларини ҳозирнинг ўзидаёқ ҳамма кўриб ва сезиб турибди.

Лекин шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, Тошкент Халқ хўжалик кенгаши ва унинг соҳалар бўйича бошқармалари, маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг раҳбарликни ишлаб чиқаришга тағин ҳам яқинлаштириш соҳасида олиб бораётган ишларида ҳали жиддий камчиликлар бор. Гарчанд, Совнархоз бўйича давлат планлари тўла ва ошириб бажарилаётган бўлса ҳам, берилган топшириқларни бажармаётган корхоналар ҳали ҳам анчагина бор. Жумладан, Совнархозга қарашли 20 корхона шу йилнинг 5 ойлик планини бажармади, 70 корхона эса меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича берилган топшириқни адо этмади. Бу шуни кўрсатадики, Совнархоз ва унинг бошқармалари, маҳаллий партия ва совет ташкилотлари ҳар бир корхона, ҳар бир участканинг иши билан ҳали ҳам конкрет шуғулланмаётирлар. Айрим корхоналар, жумладан «Ташкенткабель» заводи бошқа совнархозларга шартномада белгиланган маҳсулотларни ўз вақтида етказиб бермаётир. Шу сабабли ҳам шаҳар ва район партия комитетлари, Совнархоз ҳамда завод маъмурияти номига Сталинград, Тожикистон, Литва, Челябинск ва бошқа совнархозлардан шикоят хатлари ва телеграммалар келиб турибди.

Шуни унутмаслик керакки, белгиланган маҳсулотларни ўз вақтида кўрсатилган жойларга жўнатмаслик планли хўжалигимизга жиддий зарар етказади. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари, Тошкент Совнархози ҳар бир корхонада қўшни совнархозлар заказларининг қандай бажарилаётганлигини доимо назорат қилиб боришлари, умумдавлат манфаатларига зид бўлган маҳаллийчилик тенденцияларининг ҳар қандай кўринишларини фош этишлари керак.

КПСС Марказий Комитети май Пленумининг химия саноатини ривожлантиришни жадаллаштириш тўғрисидаги қарори ҳамда партия ва ҳукумат томонидан амалга оширилаётган қишлоқ хўжалигини тағин ҳам юксалтиришга қаратилган тадбирлар областимиз саноат корхоналари коллективлари зиммасига ҳам катта вазифалар юклайди. Ҳар бир корхонада, ҳар бир объектда давлат планларини тўла ва ошириб бажарилишини таъминлаш учун бутун чораларни кўриш лозим.

Раҳбарликни ишлаб чиқаришга ва ҳаётга яқинлаштириш юзасидан белгиланган тадбирларни ҳеч оғишмай изчиллик билан амалга ошира бориш зарур. Чунки раҳбарлик қанчалик ишлаб чиқаришга яқин бўлса, хўжалик ва маданий қурилишда шунчалик катта ютуқларга эришамиз, партиямиз XX съезди ва КПСС МК кейинги Пленумларининг тарихий қарорларини муваффақият билан амалга оширамиз.

Тошкент олий партия мактабини биринчи марта битириб чиқувчиларга бағишланган йиғилиш

Биринчи июлда Тошкент олий партия мактабини биринчи марта битириб чиқувчиларга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилиш Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг мажлислар залида ўтказилди.

Йиғилишни Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Р. Е. Мельников очди.

Йиғилишда сўзга чиққан мактаб директори ўртоқ А. К. Доленко бу йил 186 киши давлат имтихонларини топширганлигини, шу жумладан КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Сиртқи олий партия мактаби тингловчиларидан 40 киши — Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистоннинг партия ва совет ходимлари давлат имтиҳонларини топширганлигини билдирди. Битириб чиқувчилар орасида область ва район партия комитетларининг секретарлари, район ижроия комитетларининг раислари, партия ва совет аппарати ходимлари, журналистлар бор. Уларнинг ҳаммаси тўла олий партия-сиёсий маълумот олдилар, ишлаб чиқариш техникаси, саноат ва қишлоқ хўжалиги конкрет экономикаси соҳасидан зарур бўлган билимларга эга бўлдилар.

Йиғилишда тингловчилардан С. Нишонбоев, Х. Азизова ва Р. Матёқубов ўртоқлар сўзга чиқиб, жонажон Коммунистик партияга миннатдорчилик изҳор қилдилар. Улар мактабда олган назарий билимларни социалистик Ватан бахт-саодати учун амалий ишда татбиқ қиламиз, деб ишонтирдилар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ С. К. Камолов тингловчиларга қарата нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

СССР Иттифоқи Министрлар Советида

Мажбурий тартибда маҳсулот етказиб беришни ва МТСларнинг иши учун натура ҳақи тўлашни бекор қилиш тўғрисида, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашнинг янги тартиби, нарх ва шартлари тўғрисида

Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш соҳасида партия ва ҳукумат томонидан ишлаб чиқилган тадбирлар қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтирмоқ, қишлоқ хўжалигида меҳнат унумдорлигини оширмоқ ва маҳсулот таннархини камайтирмоқ учун катта имкониятлар очиб бераётир. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун тайёрлаш нархларининг белгиланиши ва тайёрлашни тўғри ташкил этиш қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини янада ўстириш учун муҳим аҳамиятга эгадир.

МТСларнинг қайта ташкил этилганлиги ва техника колхозларга сотилаётганлиги сабабли колхоз тузумининг ривожланишида вужудга келган янги шароитда колхозларда мажбурий тартибда маҳсулот етказиб бериш ва МТСларнинг иши учун натура ҳақи тўлаш тариқасида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашнинг амалдаги тартибини сақлаб қолишнинг зарурати йўқ. Ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини мамлакат зоналари учун табақалаштирилган ягона нархлар билан харид қилиш тартибида давлат йўли билан тайёрлашнинг ягона формасига ўтиш учун шарт-шароит вужудга келди.

Янги харид нархлари даражасини белгилаш вақтида ҳар қайси зоналардаги ишлаб чиқаришнинг ўртача шарт-шароитини меҳнат унумдорлигини оширишни, маҳсулот таннархини камайтиришни ҳамда кенгайтирилган социалистик такрорий ишлаб чиқариш учун зарур жамғармалар вужудга келтиришни назарда тутиб, колхозлар қилган сарфларнинг ўрнини тўлдириш зарурлиги ҳисобга олинди. Янги харид нархлари колхозлар ва колхозчиларнинг деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришдан, маҳсулотнинг ҳар бир центнерига сарфланадиган меҳнат ва маблағларни камайтиришдан бўлган моддий манфаатдорлигини оширишга тағин ҳам кўпроқ ёрдам беради.

Партия ва ҳукумат кўрган чоралар натижасида мамлакат колхозлари ва совхозлари янги, тағин ҳам юқори босқичга кўтарилдилар. Эндиликда колхозлар ва совхозларнинг кўпчилиги ҳар томонлама ривожланган хўжаликлар бўлиб қолдилар, улар иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланиб олдилар, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ва давлатга топширишни анча кўпайтирдилар. Асосий қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш кейинги тўрт йил ичида бундан олдинги тўрт йилдагига нисбатан дон экинлари бўйича 22 процент, картошка бўйича 28 процент, пахта бўйича 12 процент, қант лавлаги бўйича 36 процент, зиғир толаси бўйича қарийб икки баравар, чорвачилик маҳсулотлари бўйича: гўшт— 51 процент, сут — 62 процент, тухум — 42 процент ва жун — 41 процент кўпайди.

Шу билан бир қаторда кўп колхозларда, ҳатто колхоз активлари орасида жамоат хўжалигини бошқаришга нотўғри қараш ҳоллари ҳали ҳам баъзан бўлиб туради, меҳнат ва маблағларни камроқ сарфлаб, кўпроқ маҳсулот етиштирмоқ учун меҳнат унумдорлигини ошириш, меҳнат кунларини тежаб сарфлаш йўлида чинакам кураш олиб борилмаётир.

Колхозларимиз, совхозларимизда ишчи кучидан фойдаланишда исрофгарчиликка йўл қўяётганлигини, механизмлар бемалол бажариши мумкин бўлган ишларнинг кўпи қўлда қилинаётганлигини партия ва ҳукумат неча марталаб кўрсатиб ўтдилар. Мамлакатимизга келиб кетган баъзи чет эл делегациялари ҳам бунга эътиборни жалб қилган эдилар. Нормал бўлмаган бундай аҳволга қатъиян хотима бериш, меҳнат кунларининг талон-торож қилинишини тугатиш, замонавий техникадан тағин ҳам тўлиқ фойдаланган ҳолда илғорлар тажрибасини ва ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг янги методларини кенг жорий қилиш керак.

Ҳозирги вақтда бизнинг имкониятларимиз қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни ҳатто энг ривожланган ҳар қандай капиталистик мамлакатдагидан қолишмайдиган қилибгина эмас, балки улардан ҳам яхшироқ қилиб ташкил этишга имкон беради. Колхозлар ва совхозларда тракторлар, комбайнлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари етарли миқдорда бор. Янги, тағин ҳам мукаммаллашган ва иш унуми юксак бўлган машиналарни қишлоқ хўжалигига етказиб бериш йилдан-йилга кўпаяберади. Дуруст, биз минерал ўғитларни, гербицидларни, қишлоқ хўжалик экинларининг зараркунандаларига қарши курашмоқ учун керакли заҳарли дориворларни ҳали ҳам етарли миқдорда ишлаб чиқараётганимиз йўқ, селекция, насчиликишларини ташкил этишда камчиликларимиз кўп. Бу соҳада ҳам қолоқликни яқин фурсат ичида тугатмоқ учун бу ишга жуда жиддий эътибор бериш керак.

Лекин, ҳарҳолда энг муҳим нарса шуки, социалистик хўжаликнинг имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланиш; қишлоқ хўжалигини бошқаришнинг илмий жиҳатдан асосланган системасини ишлаб чиқаришга тезроқ жорий қилиш ва бу ишни катта давлат аҳамиятига эга бўлган иш деб ҳисоблаш; меҳнатни яхши ташкил этиш, қишлоқ хўжалик илғорлари-новаторларнинг тажрибалари ва муваффақиятларини колхозлар ва совхозлар практикасига зўр бериб жорий қилиш; техникадан тағин ҳам унумлироқ фойдаланиш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидаги ҳамма ишларни комплекс равишда механизациялаштириш керак. Колхозлар ва совхозларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашда рўй бераётган ўзгаришларни, шунингдек қишлоқ хўжалик фанининг муваффақиятларини ва илғорларнинг тажрибаларини ҳисобга олиб, иш нормаларини ҳамда у ёки бу қишлоқ хўжалик ишларининг бажаралиши иши учун қўйиладиган баҳони ўз вақтида қайтадан кўриб чиқиш, меҳнатга ҳақ тўлашда текисчилик бўлишига йўл қўймаслик керак. Колхозлар ва совхозларда ўғитларни етарли миқдорда тўплаш ва бу ўғитлардан тўғри фойдаланиш таъминланмас экан, тағин ҳам юқори ҳосил олиш мумкин эмаслигини назарда тутиб, маҳаллий ўғитлар— гўнг, компост ва бошқа шу каби ўғитларнинг аҳамиятига етарли баҳо бермасликка чек қўйиш керак. Бу масалаларни яхши ҳал қилган колхозлар ва совхозлар қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кескин равишда кўпайтира оладилар, бу маҳсулотларнинг таннархини камайтира оладилар ва аҳоли жон бошига маҳсулот етиштириш жиҳатидан Америка Қўшма Штатларига етиб олиб ва ўзиб кетиш вазифасини тезроқ бажара оладилар.

СССР Министрлар Совети қишлоқ хўжалик маҳсулотларига янги нархлар белгилаб, шуни назарда тутадики, бу нархлар ҳам стабиль ва ҳам ўзгариб турадиган бўлиши лозим. Бу нархлар шу маънода стабиль нархлар бўлиши керакки, ҳосилдорлик нормал бўлган тақдирда бу нархлар ўзгармаслиги лозим. Лекин тайёрлаш нархлари кўп йиллик ўртача маълумотларга асосланиб белгиланган бўлса ҳам, аммо у ёки бу томонга ўзгаришлар бўлиши, ҳосил учун қулай ёки ноқулай шароитлар бўлиши мумкин. Бинобарин, нархлар йилнинг шарт-шароитига қараб гоҳо оширилиши ёки гоҳо камайтирилиб туриши лозим. Агар шу нарса ҳисобга олинмайдиган бўлса, у ҳолда йил яхши келган вақтларда колхозлар ҳосил ўртача бўлган пайтдагидек қилган сарфлари эвазига жуда катта даромад оладиган бўлиб қоладилар. Бу эса давлатга жуда оғир тушган бўлур эди. Иккинчи томондан, қурғоқчилик бўлганда, кам ҳосил олинади ва бинобарин, бу ҳосил қилинган чиқимларнинг ўрнини қопламайди, агар давлат хўжаликларга нархларни ошириш тариқасида ёки уруғлик ва ҳатто озиқ-овқат ссудаси бериш йўли билан ёрдам кўрсатмаса, хўжаликлар анча қийналиб қолишлари мумкин. Шу сабабли қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг нархлари стабиль нархларгина бўлиб қолмасдан, шу билан бирга, ўзгарувчан нархлар ҳам бўлиши зарур.

Шу билан бирликда колхозларда харид қилинадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг харид нархларини белгилаган вақтда шу зонадаги совхозларда маҳсулотнинг таннархини ҳисобга олиш керак. Гарчи совхозларнинг ҳаммаси ҳам ўз хўжаликларини яхши бошқараётирлар деб айтиб бўлмаса-да, совхозларнинг кўпларида меҳнат унумдорлиги ҳозиргача паст даражада ва маҳсулот таннархи юқори бўлиб келаётган бўлса-да, ҳарҳолда совхозлардаги маҳсулотнинг таннархи колхозларда харид қилинадиган маҳсулотларнинг харид нархини белгиламоқ учун маълум даражада ўлчов бўлиши лозим. Совхозлардаги бу камчиликка хотима бериш ва шундай қилиш керакки, ҳамма совхозлар социалистик ишлаб чиқаришга хос бўлган имкониятлардан фойдаланишда ибратли хўжалик бўлиб қолсинлар, уларда меҳнат унумдорлиги юксак даражада бўлсин ва улар арзон маҳсулот берадиган бўлиб қолсинлар. Хўжаликни бошқариш маданиятининг савияси ўса бориши, халқнинг маданий савияси ошабориши ва меҳнат унумдорлиги кўтарила бориши билан меҳнат ва маблағлар кам сарфланган ҳолда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари кўпроқ етиштирилаверади. Шу сабабли мана шундай ҳолда ҳам нархларга тузатиш киритилиб, уларни камайтириш лозим бўлиб қолади.

Саноатда, техника маданиятининг ўсиши, ишлаб чиқариш янги машиналар билан таъминлана бориши, технология процесси такомиллаша борганлиги, ишчилар ва инженер-техник ходимлар орасида ишлаб-чиқариш маданиятининг умумий ўсиши натижасида ҳам маҳсулотнинг единицаси ишлаб чиқаришга сарфланадиган меҳнат камаяберади ва маҳсулотнинг таннархи пасая беради. Бу эса янада кенгайтирилган такрорий ишлаб чиқариш учун, бутун саноатни ривожлантириш ва ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун маблағлар жамғаришга имконият беради, аҳолининг талабларини ва халқ хўжалигининг эҳтиёжларини қондириш учун чиқарилаётган саноат маҳсулотининг нархларини камайтиришни таъминлайдиган шароит вужудга келади. Бинобарин, саноатда ишлаб турган ишчилар, инженерлар ва хизматчилар ўз соҳаларида меҳнат унумдорлигини ошириш, ўз маҳсулот таннархини камайтириш учун курашаётган бир вақтда колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари ҳам қишлоқ хўжалигида худди шундай қилабередилар, бундай шароитда уларнинг бирлашган меҳнати мамлакатимиз экономикасини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлашга, саноат ва қишлоқ хўжалигини муваффақиятли равишда ривожлантиришга, халқ фаровонлигини тинмай юксалтиришга, энг яхши келажак бўлган коммунизм сари олға томон жадал ҳаракат қилишга ёрдамлашаберади.

Ишчилар синфи билан деҳқонларнинг бузилмас дўстлиги ва улар ўртасидаги иттифоқнинг янада мустаҳкамланиши ишчилар билан колхозчиларнинг биргалашиб сарфлаётган куч-ғайратларида, уларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулоти ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун олиб бораётган умумий курашида намоён бўлади.

КПСС Марказий Комитетининг (1958 йил) июнь Пленумида «Мажбурий тартибда маҳсулот етказиб беришни ва МТСларнинг иши учун натура ҳақи тўлашни бекор қилиш тўғрисида, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашнинг янги тартиби, нарх ва шартлари тўғрисида» қабул қилинган қарорга мувофиқ, ҳамда колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисидаги Қонунни ижро этиб, СССР Министрлар Совети **қарор қилади:**

1. Колхозларнинг дон, мойли экинларнинг уруғларини, картошка, сабзавот, гўшт, сут, тухум, жун ва пичанни давлатга мажбурий тартибда етказиб беришлари, шунингдек бир маҳсулотни иккинчиси билан алмаштириш ва иккинчисига ҳисоблаб топшириш системаси 1958 йил 1 июлдан бошлаб бекор қилинсин.

2. Машина-трактор станциялари, ремонт-техника станциялари ва ихтисослаштирилган станцияларнинг колхозларда бажарадиган ишлари учун натура ҳақи тўлаш 1958 йил 1 июлдан бошлаб бекор қилинсин.

Белгиланиб қўйилсинки, ремонт-техника станциялари, машина-трактор станциялари ва ихтисослаштирилган станциялар томонидан колхозларда бажариладиган ишлари 1958 йил 1 июлдан бошлаб колхозлар иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари тасдиқлайдиган нархлар бўйича пул билан ҳақ тўлайдилар.

Колхозларга, РТСларга, МТСлар ва ихтисослаштирилган станциялар томонидан 1958 йил 1 январидан 1 июлга қадар бажарилган ишларнинг ҳақини мазкур нархлар бўйича пул билан тўлашга, 1957 йилда 1958 йил ҳосили учун бажарилган ишларга эса қишлоқ хўжалик маҳсулотларига шу қарорда белгиланган нархлар асосида (колхозларнинг хоҳиши билан) натура тарзида ёки пул билан тўлашга ижозат берилсин.

Область ижроия комитетларига, ўлка ижроия комитетларига, автоном республикаларнинг Министрлар Советларига ва областларга бўлинмаган иттифоқи республикаларнинг Министрлар Советларига машина-трактор станциялари ва ихтисослаштирилган станциялар томонидан 1957 йилда 1958 йил ҳосили учун бажарилган ишларнинг ҳақини, зарурат бўлиб қолган тақдирда, колхозларнинг 2-3 йил муддат билан (қисман ёки батамом) тўлашларига имконият бериш ҳуқуқи берилсин.

3. Белгиланиб қўйилсинки, 1958 йилдан бошлаб давлат томонидан тайёрланадиган дон, шоли, кунгабоқар пистаси ва бошқа мойли экинларнинг уруғлари, картошка, пахта, қант лавлаги, зиғир, конопли, ва бошқа толали экинларнинг маҳсулоти, тамаки, махорка, сабзавот, тарвуз, қовун, данаксиз, данакли мевалар ва цитрус мевалар ҳамда резовар мевалар, узум, қуруқ мева, лавровий лист, асал, сабзавотларнинг, қовун-тарвузларнинг ва хашаки илдиз меваларнинг, эфир мойли ва дори-дармон экинларининг уруғликлари, чой барги, хмель, кўкнори маҳсулоти, пичан, гўшт, сут, тухум, жун, мўйнабоп терилар ва хом терилар, қоракўл, пилла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳамда хомашёлари колхозлардан давлатнинг харид нархлари билан сотиб олинади.

Давлатни қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлашда колхозларнинг иштирок қилиши даражасини тағин ҳам тўғрироқ белгиламоқ учун асосий маҳсулотларнинг, шу жумладан дон, картошка, сут ва тухумнинг давлат томонидан харид қилинадиган ҳажмини гектар бошига қараб ҳисоблаш принципига бундан буён ҳам амал қилинсин, лекин колхозларнинг шу маҳсулотларни сотиш нормалари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида вужудга келган ихтисосланишга мувофиқлаштирилиб, тағин ҳам кўпроқ табақалаштирилсин.

4. Белгиланиб қўйилсинки, турли хил донларни, шолини, картошкани, пахтани, қанд лавлагини, зиғир толасини, пенкани ва бошқа толали экинлар ҳосилини, мойли экинлар ҳосилини, шу жумладан кунгабоқар пистасини ва кана-кунжутни, эфир мойли ва дори-дармон экинлар уруғини, кўкнори маҳсулотини, тамакини, махоркани, сортли чой баргини, хмельни, пиллани, гўштни, сутни, тухумни, жунни, мўйнани, хом тери ва мўйнабоп терини, қоракўлни ва қоракўл баррасини тайёрлаш планлари СССР Министрлар Совети томонидан тасдиқланиб иттифоқчи республикаларга тақсимланади.

Шу моддада санаб ўтилмаган бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ва хомашёни тайёрлаш планлари иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари томонидан белгиланиб, кейин бу планлар СССР Госпланига ва СССР Марказий Статистика бошқармасига хабар қилинади.

Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига экинчилик маҳсулотларини тайёрлаш планларининг колхозлар ва совхозлар томонидан бажарилишини таъминлайдиган календарь муддатлар белгилаш, шунингдек гўшт, сут, тухум, жун, мўйна, мўйна боп тери ва хом териларнинг давлат томонидан тайёрланишини таъминлайдиган календарь муддатларни ва квартал планларни тасдиқлаш ҳуқуқи берилсин.

5. Белгиланиб қўйилсинки, иттифоқчи республикаларнинг умумиттифоқ фондига картошка, сабзавот, гўшт, сут, тухум, пичан, мева, узум, хмель ва цитрус мевалари етказиб бериш планлари СССР Министрлар Совети томонидан тасдиқланади.

Республикаларнинг бир-бирига маҳсулотлар етказиб бериш планлари иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари билан келишилиб, тарвуз ва қовун етказиб бериш планлари СССР Савдо министрлиги томонидан ва ўтларнинг, сабзавотларнинг ва қовун-тарвузларнинг уруғликларини ҳамда ҳашаки илдиз меваларни етказиб бериш планлари СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги томонидан белгиланади.

6. Колхозларда ва совхозларда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришни ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хомашёсини етказиб беришни планлаштиришни яхшилаш мақсадида давлат йўли билан дон, картошка, техника экинлари ҳосилини, гўшт, сут, тухум, жун ва бошқа қишлоқ хўжалик меҳсулотларини тайёрлаш планларини республикалар, ўлкалар, областлар, районлар, колхозлар ва совхозлар учун анча узоғроқ муддатга — 5-7 йилга мўлжаллаб белгилаш ва шу планлар асосида йилма-йил топшириқ бериб туриш мақсадга мувофиқдир, деб ҳисоблансин. Шу билан бирга шу маҳсулотларни тайёрлашнинг йиллик планларини ҳар йилнинг шароитига ва айрим экинларнинг ҳосилига қараб кўпайтириш томонига ўзгартирилиши ҳам мумкин. Маҳсулот тайёрлашни планлаштиришнинг бундай тартиби колхозлар ва совхозларга ишлаб чиқаришни яхшироқ ташкил қилиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг зарур миқдорда давлат ресурсларига тушиб туришини гарантиялаш ва ўз эҳтиёжларини тағин ҳам тўлароқ таъминлаш имконини беради.

СССР Госплани ва СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги иттифоқчи республикаларнинг министрлар советлари билан келишиб, ҳар қайси иттифоқчи республикада 1959-1965 йилларда хўжаликларнинг ҳамма категорияларида ва колхозлар ҳамда совхозлар бўйича алоҳида-алоҳида қилиб, мамлакат аҳолисининг озуқа маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини қондиришни ва саноатни қишлоқ хўжалик хомашёси билан таъминлашни назарда тутиб, давлат томонидан тайёрланадиган қишлоқ хўжалик масҳулотларининг ҳажмлари тўғрисидаги таклифларни икки ой муддат ичида СССР Министрлар Советига тақдим қилсинлар.

Областларга бўлинмаган иттифоқчи республикаларнинг министрлар Советлари, автоном республикаларнинг министрлар советлари, ўлка ва область ижроия комитетлари колхозларда тайёрланадиган маҳсулотларнинг ҳажмига асосланиб, колхозларда давлат йўли билан харид қилинадиган дон, картошка, гўшт, сут, тухум ва жуннинг гектар бошига белгиланган нормаларини колхозлардаги тупроқ иқлим шароитини, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ихтисослашганлигини ва даражасини ҳисобга олиб ишлаб чиқсинлар ҳамда 1959 ва 1965 йиллар учун тасдиқлаб берсинлар.

Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига, автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, ўлка ва область ижроия комитетларига қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг айрим турларини етиштириш иқтисодий жиҳатдан манфаатли бўлмаган ва хўжаликларнинг ихтисосланиш даражасига жавоб бермайдиган районлар ва колхозлар учун шу турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш планларини белгиламаслик ҳуқуқи берилсин, бироқ, умуман бутун республикада, ўлкада ва областда шу маҳсулотларни тайёрлаш юзасидан белгиланган планнинг бажарилиши тўла таъминланадиган бўлсин.

7. Дон ва бошқа экинларнинг ҳосили бу йил яхши бўлиши кутилаётганлигини, бу эса бу йил ғалла, қанд лавлаги ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашни кўпайтиришга имкон беришини ҳисобга олиб, СССР Госпланига ва СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари билан биргаликда 1958 йилда дон, қанд-лавлаги ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планини кўпайтириш тўғрисида икки ҳафта муддат ичида таклифлар ишлаб чиқиб, бу таклифларни СССР Министрлар Советига киритиш вазифаси топширилсин.

8. Мажбурий тартибда маҳсулот етказиб бериш, контрактациялар ва МТСлар ҳамда ихтисослаштирилган станцияларнинг иши учун натура ҳақи бўйича колхозларнинг зиммасида 1958 йил 1 июлга қадар тўланмай қолиб келган ўтган йилги ҳамма қарзлар колхозлардан кечиб юборилсин, лекин 1958 йил учун колхозларга белгиланган план бўйича топшириладиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг умумий ҳажми камайтирилмасин.

9. Белгилаб қўйилсинки, колхозлар шу йил 1 июлга қадар давлатга топширган чорвачилик маҳсулотлари учун, шунингдек 1958 йил ҳосилидан мажбурий тартибда маҳсулот етказиб бериш, контрактация, давлатнинг харид қилиши ва МТСларнинг иши учун натура ҳақи тўлаш тариқасида 1958 йил плани ҳисобига топширган деҳқончилик маҳсулотлари учун ушбу қарорда тасдиқланган нархлар бўйича тегишли равишда қайта ҳисоб-китоб қилинади.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА).

ССР Иттифоқи Министрлар Советида

Мажбурий тартибда маҳсулот етказиб беришни ва МТСларнинг иши учун натура ҳақи тўлашни бекор қилиш тўғрисида, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашнинг янги тартиби, нарх ва шартлари тўғрисида

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА).

10. СССР Ғалла маҳсулотлари министрлигининг, Халқ хўжалиги кенгашларининг, матлубот кооперациясининг, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг, СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг ташкилотларига ва корхоналарига ҳамда бошқа ташкилотларга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хомашёсини турлари бўйича қабул қилиб олиш, шунингдек ўзларига белгилаб берилган планларнинг бажарилиши, қабул қилиб олинган маҳсулот сифатининг бузилмаслиги учун жавобгарлик ва маҳсулотларни тайёрлаш тўғрисида белгиланган тартибда ҳисоботлар бериб туриш вазифаси юклатилсин.

Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига картошка, сабзавот ва қовун-тарвузларнинг, данакли ва данаксиз меваларни, узумни, ёввойи ўсадиган дарахтларнинг хашаки меваларини ва резовар меваларни тайёрлашни шаҳар атрофи районларида, шаҳарларнинг ва ишчи посёлкаларнинг зоналарида, мақсадга мувофиқ топилган тақдирда, давлат савдоси ташкилотларига юклаш ҳуқуқи берилсин.

11. СССР Министрлар Совети колхозлар томонидан давлатга сотиладиган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун умуман СССР бўйича қуйидаги ўртача ҳисоб-китоб нархларига асосланиб, иттифоқчи республикалар бўйича (ушбу қарорга қўшилган 2-13 сонли иловаларга мувофиқ) табақалаштирилган харид нархларини тасдиқлади.

	Ҳар центнери сўм билан
Ғалла ўрта ҳисобда	74
Кунгабоқар пистаси	172
Картошка	40
Қанд лавлаги	23.5
Пахта	340
Зиғирпоя толаси № 8	2300
Пенька № 5	2300
Чорва моллар ва паррандалар (тирик вазнда):	
Ўртача семизликдаги қорамол	619
ўртача семизликдаги қўй	536
гўштбоп чўчқа	786
беконбоп чўчқа	1081
семиз чўчқа	826
товуқ ва жўжалар	895
ўрдак ва ғозлар	738
Сут	115
Тухум (ҳар 10 дона)	6
Сифати нормал бўлган ювилмаган жун:	
ингичка жун	4100
ярим ингичка жун	3290
ярим дағал жун	2470
дағал жун	2370

Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари ушбу қарорда тасдиқланган харид нархларига (2-13-иловаларга) асосланиб, зоналар сортлар, турлар ва тайёрлаш мавсумлари бўйича қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг харид нархларини икки ҳафта муддат ичида ишлаб чиқиб СССР Министрлар Совети тасдиқига тақдим этишлари шарт.

Чой баргини, гуммитрагантни ва жийда дарахти елимини амалдаги тайёрлаш нархлари ўзгартирилмай сақлаб қолинсин.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилишнинг ҳозирги вақтдаги амалдаги шартлари Чекка шимол районлари учун ва шу районларга тенглаштирилган олис жойлар учун ўзгартирилмай сақлаб қолинсин.

12. Белгилаб қўйилсинки, сабзавотлар, қовун-тарвузлар, узум, данакли, данаксиз мевалар ва цитрус мевалари, қуруқ мевалар, асал, ёнғоқ, лавровий лист, пичан, похол, ер ёнғоқ, сафлор, ляляманция, колва, перилла, крамб, тунг дарахти меваси, кўп йиллик ва бир йиллик ўтларнинг уруғликлари, ворсавалний шишка, люфа, тивит, пат, чўчқа қили, от думи ва ёли, линка жун, хонаки пишлоқ, бринза, ва ушбу қарорда кўзда тутилмаган бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хомашёлари иттифоқчи республикалар Министрлар Советлари томонидан тасдиқланган нархлар билан СССР Министрлар Советининг 1958 йил 30 майдаги 583-сонли қарорида кўрсатилган тартибда зоналар ва тайёрлаш мавсумлари бўйича харид қилинади. Ёввойи дарахтларнинг хашаки мевалари ёввойи ҳолда ўсадиган резовор мевалар ва қўзиқоринлар шулар тайёрланадиган жойлардаги колхоз бозорларида бўлган нархлар билан харид қилинади.

13. Сортли экинлар экишни кенгайтириш ҳамда ғалла, мойли экинларнинг энг яхши сортларидан бўлган уруғликлар етиштиришни ва маккажўхорининг гибрид уруғларини етиштиришни рағбатлантириш мақсадида СССР Министрлар Совети шу экинларнинг сортли уруғлари учун харид нархларига қўйиладиган устама пулнинг ҳамда шу сортли уруғларни тайёрлаш ва беришнинг бошқа шартларини тасдиқлади.

14. Белгиланиб қўйилсинки, колхозлар ўзлари давлатга сотган ғаллани, мойли экинларнинг уруғликларини, қанд лавлагини пахтани, картошка, сабзавотни, чорва молларни, сутни, жунни ва бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотларини тайёрлаш ташкилотларининг қабул пунктларига ва қайта ишловчи саноат корхоналарига 25 километргача бўлган масофага колхоз ҳисобидан элтиб берадилар, шу маҳсулотларни бундан кўра узоғроқ масофага элтиб берганларида эса тайёрлаш ташкилотлари ва корхоналар колхозларга қишлоқ хўжалик маҳсулотларини 25 километрдан ошиқ бўлган масофага ташиб берганликларининг ҳақини автомобилларда ташиш учун белгиланган ягона тарифлар бўйича тўлайдилар.

15. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ва хомашёсининг янги харид нархлари белгиланганлиги сабабли колхозларга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хомашёси тайёрлаш вақтида устама мукофотлар тўлаш бекор қилинсин, шунингдек колхозларга қанд лавлаги уруғлигини текин бериш ва уруғлик чигитни ҳамда минерал ўғитларни имтиёзли нархлар билан бериш бекор қилинсин.

16. Техника экинлари экиш билан шуғулланадиган бир қанча районларда ғалла экинлари экилмаётганлигини ёки экилганида ҳам, чекланган миқдорда ғалла етиштирилаётганлигини ҳисобга олиб, пахта, узун толали зиғир маҳсулоти, конопля ва бошқа толали экинлар маҳсулоти, чой барги, тамаки ва пилла тайёрлаш вақтида колхозларга ғалла сотиш ташкил этилсин. Қоракўл топширувчиларга ҳам ғалла ва кунжара; қанд лавлаги топширувчиларга қанд-шакар; мойли экинларнинг ва эфир мойли экинларнинг уруғларини, пахта, узун толали зиғир уруғларини, конопля ва бошқа толали экинлар ҳосилини ҳамда кўкнори маҳсулотини топширувчиларга ўсимлик мойи ва кунжара; мўйна, мўйнабоп хомашё, асосий овчилик районларида тайёрланаётганида овчиларга ун, жун топширувчиларга пийма ва намат сотиш ҳам ташкил этилсин.

Дон, ун, ўсимлик мойи, пийма, намат ва кунжара савдо чегиртмасини чиқариб ташлаб, чакана нархлар билан сотилсин, қанд лавлаги топширувчиларга қанд шакарни ҳамда пахтани ва мойли экинларнинг уруғларини топширувчиларга кунжарани эса амалдаги имтиёзли нархлар билан сотилаберсин. Колхозлар шу молларни бевосита савдо корхоналаридан ва матлубот кооперациясининг складларидан сотиб олганларида матлубот кооперацияси ташкилотларига савдо харажатларини қопламоқ учун белгиланган миқдорда савдо чегиртмалари берилади.

Бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хомашёларини харид қилган вақтда озиқ-овқат ва саноат молларини муқобил сотиш бекор қилинсин.

17. Белгилаб қўйилсинки, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ва хомашёсини қабул қилиб олувчи тайёрлаш ташкилотлари ва корхоналар колхозларга давлатга сотиладиган ғалла, шоли, пахта, узун толали зиғир маҳсулоти ва конопля, каноп ва бошқа толали экинлар, картошка, сабзавот, қанд лавлаги, тамаки, махорка, чой барги, мевалар, узум, қовун-тарвуз, эфир мойли экинлар ҳосилини, мойли экинларнинг уруғлари, ўтларнинг уруғлари ҳамда бошқа деҳқончилик маҳсулотларининг, шунингдек пилла, қоракўл, барра тери, мўйна ва мўйнабоп хомашё қимматининг 25 процентини миқдорида ва давлатга сотиладиган гўштнинг (чорва мол ва уй парандаси), тухум ва жун қимматининг 20 проценти миқдорида пул аванслари берадилар, аммо колхозлардан шу авансдан фойдаланганлик учун процент олмайдилар.

СССР давлат банки тайёрлаш ташкилотларига ва корхоналарига шу мақсадлар учун кредитлар бериб турсин.

Тайёрлаш ташкилотлари ва корхоналарининг СССР давлат банки кредитидан фойдаланиш харажатлари тегишли ташкилотлар ва корхоналарнинг муомала чиқимлари устига ёки шу корхоналар ва ташкилотлар маҳсулотининг таннархи устига юклансин.

СССР давлат банкига ва СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига СССР Молия министрлиги, СССР Ғалла маҳсулотлари министрлиги, Центросоюз, ва иттифоқчи республикаларнинг министрлар Советлари билан келишиб, тайёрлаш ташкилотларини ва корхоналарни колхозларга пул авансларига бериш учун кредитлаш тартиби тўғрисида инструкция нашр қилиш ва бу инструкцияда колхозларга аванс бериш шартларини ва бу авансларни қайтариб олиш тартибини кўзда тутиш топширилсин.

18. Белгилаб қўйилсинки, 1958 йил 1 июлдан бошлаб колхозчиларнинг, ишчи ва хизматчиларнинг хўжаликлари томонидан давлат ва кооператив ташкилотларига сотилаётган маҳсулотларга ушбу қарорда колхозларнинг тегишли маҳсулотлари учун белгиланган харид нархлари билан ҳақ тўланади.

19. Колхозчиларнинг ўзлари етиштирган ошиқча қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиш мақсадида унумсиз харажатлар қилишларини йўқотиш учун колхозларга колхозчилардан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қабул қилиб олиб, колхозларнинг транспорт воситалари билан давлат ва кооператив пунктларига элтиб беришни ташкил этиш тавсия қилинсин, тайёрлаш ташкилотлари бу маҳсулотларни ташиб бериш харажатларини колхозларга қайтариб берсинлар.

Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари сут саноатига қарашли сут қабул қилиш пунктларини имкон бўлган жойларда колхозларга сотиш масаласини кўриб чиқсинлар.

20. Қайд қилинсинки, тайёрлаш ташкилотларининг қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашга доир харажатлари ҳали ҳам анча кўп, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг кўп миқдорда нобуд бўлишига ва бузилишига, чорва моллар ва паррандаларни оздириб юборишга, ўринсиз ташишларга йўл қўйилмоқда, бу эса давлатга катта зарар етказмоқда. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини саноат корхоналарида қайта ишлаш харажатлари ҳамда тайёрлаш ва савдо ташкилотларининг муомала чиқимлари ҳали ҳам кўп.

СССР Министрлар Совети тайёрланаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотини арзонлаштириш барча маҳаллий совет органларининг ва тайёрлаш ташкилотларининг энг муҳим вазифаси бўлиб қолиши лозим деб ҳисоблайди.

Ташкилотларнинг ва корхоналарнинг раҳбарлари қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш, асраш, қайта ишлаш ва реализация қилиш ишларини янада яхшилаш, тайёрлаш, реализация қилиш ва савдо ташкилотларидаги ортиқча звеноларни қисқартиш чораларини кўрсинлар, маҳсулотнинг бузилишига ва сифатининг пасайишига йўл қўймай, тайёрланган маҳсулотнинг батамом сақланишини, харажатларнинг кескин равишда камайтирилишини таъминласинлар.

Маҳаллий Совет органлари тайёрлаш ва савдо ташкилотларининг ҳамда саноат корхоналарининг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хомашёсини қабул қилиб олиш, қайта ишлаш ва асраш соҳасидаги ишларини қаттиқ контроль остига олсинлар.

21. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ва хомашёсини тайёрлашни ташкил этиш ва уларни тайёрлаш планларининг бажарилиши учун жавобгарлик, шунингдек тайёрлаш ташкилотлари ва корхоналарнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ва хомашёсини колхозлардан ва совхозлардан қабул қилиб олиш ва уларнинг бузилмай сақланишини таъминлаш ишлари устидан контроллик қилиш республикаларнинг Министрлар Советларига, ўлка ва область ижроия комитетларига, районларда эса район ижроия комитетларига юклатилсин.

22. СССР Госплани, СССР Молия министрлиги, СССР савдо министрлиги ва Центросоюз тайёрлаш ташкилотлари учун қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш вақтида бўладиган харажатларнинг янги нормаларини бир ой муддат ичида ишлаб чиқсинлар, амалдаги нормаларни тахминан 15—20 процент камайтирсинлар, шунингдек СССР Савдо министрлигининг системасидаги улгуржи ташкилотлар учун камайтирилган янги улгуржи—реализация чегиртмаларини ва гўшт ҳамда гўшт маҳсулотлари, сабзавотлар, мевалар ва бошқа озиқ-овқат молларининг чакана нархларига бериладиган камайтирилган савдо чегиртмаларини бир ой муддат ичида ишлаб чиқсинлар.

23. Картошка, сабзавот ва меваларнинг нобуд бўлишини камайтириш, уларни ташиш ва асраш вақтида сифатини бузмай сақлаш мақсадида Центросоюз ва СССР Савдо министрлиги шу маҳсулотларни тайёрланган районларида асрашни ташкил қилсинлар, шунингдек картошка, сабзавот ва меваларни қиш даврида колхозларнинг ўзида сақлаб бериш тўғрисида колхозлар билан шартномалар тузиб, мазкур маҳсулотларни асраш билан боғлиқ бўлган ва колхозлар томонидан қилинган харажатларни колхозларга қайтариб берсинлар.

Колхозлар товар маҳсулотининг фақат бир қисминигина давлатга сотадилар. Шуни ҳисобга олиб, колхозларга карамни, бодрингни тузлаб қўйишни, сабзавотларни, меваларни ва резовар меваларни қайта ишлаш ва қоқи қилишни ташкил этиш, шунингдек шаҳарларда ва ишчи посёлкаларида сабзавотлар (янги чиққан ва қайта ишланган сабзавотлар), картошка, янги сут ва сут маҳсулотлари, парранда, тухум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан доимий савдо қиладиган ўз дўконлари, палаткалари ва магазинларини очиш тавсия қилинсин

24. Тракторлар, қишлоқ хўжалик машиналари, юк автомобилларининг ҳамда колхозларга, РТСларга, совхозларга ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларга сотиладиган материалларнинг нархларини тартибга солиш мақсадида колхозларга, РТСларга, совхозларга ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ҳамда ташкилотларига сотиладиган тракторлар, юк автомобиллари, комбайнлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари учун ягона улгуржи нархлар прейскурантлари тасдиқлансин ва 1958 1 июлдан бошлаб жорий қилинсин. РТСларнинг ва Селхозснаб ташкилотларининг транспорт ва реализация харажатлари ушбу қарорда тасдиқланган ягона улгуржи нархлар устига қўшимча бўлиб, истеъмолчилар томонидан тўланади.

СССР Госпланига тракторлар, юк автомобиллари, комбайнлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарига керакли запас қисмларнинг улгуржи нархларининг прейскурантларини шу машиналарнинг ушбу қарорда тасдиқланган нархларга асосланиб тасдиқлаш, шунингдек тракторлар, юк автомобиллари, комбайнлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарининг, шу машиналарга керакли запас қисмлар нархларининг, шу буюмларнинг техника характеристикаси кўрсатилган прейскурантларини нашр этишни ва истеъмолчига етказишни таъминлаш топширилсин.

25. Анча такомиллашган ва иш унуми юқори бўлган техникани қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига жорий қилиш мақсадида колхозларга, РТСларга, совхозларга ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарига ҳамда ташкилотларига ишлаб чиқаришда янги ўзлаштирилаётган тракторлар, комбайнлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарининг 3 процентини шу машиналар ўзлаштирилгач иккинчи йили кўплаб ишлаб чиқарилганида уларнинг таннархига ва рентабеллигига қараб қўйиладиган нархлар билан сотиладиган бўлсин.

Мазкур машиналар ўзлаштирилган биринчи йилдаги уларнинг пландаги таннархлари билан шу машиналар ўзлаштирилгач иккинчи йилдаги уларнинг пландаги таннархига асосланиб қўйилган нархи ўртасидаги тафовут иттифоқчи республиканинг планида ва бюджетида кўзда тутиладиган бўлсин.

26. Белгиланиб қўйилсинки, нефть маҳсулотлари (автобензиндан бошқаси) колхозларга, РТСларга, совхозларга ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларига саноатнинг амалдаги улгуржи нархлари билан сотилади, РТСнинг реализация харажатлари ҳам шу нархлар устига қўйилади.

27. Белгиланиб қўйилсинки, ҳамма истеъмолчилар учун автобензин ягона (минтақаларга қараб белгиланган) чақана нархлар билан сотилади.

Министрлар Совети ҳамма истеъмолчилар учун автобензиннинг ягона (минтақаларга қараб белгиланган) чакана нархлари прейскурантини тасдиқлади ва 1958 йил 1 июлдан бошлаб амалга оширди.

28. Белгиланиб қўйилсинки, колхозларга минерал ўғитлар, шунингдек ремонт-эксплуатация эҳтиёжлари ва металл буюмлар учун керакли қора ва рангли металлар 1958 йил 1 июлдан бошлаб ҳозирги вақтда амалда бўлган улгуржи нархлар билан сотилади, ҳақиқатда сарф бўлган транспорт харажатлари, шунингдек РТСнинг ва Сельхозснаб ташкилотларининг реализация харажатлари шу нархлар устига қўйилиши керак.

29. Белгиланиб қўйилсинки, колхозларга, совхозларга ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарига ҳамда ташкилотларига ем ва концентрат озуқалар амалдаги ягона давлат чакана нархлари билан сотилади.

30. Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари РТСлар ва Сельхозснаб ташкилотлари томонидан қилинадиган реализация харажатларининг нормаларини бир ой муддат ичида ишлаб чиқиб, СССР Госплани тасдиқига тақдим этсинлар.

31. Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Министрликларига ва бошқармаларига қуйидагилар топширилсин:

а) ушбу қарорда қишлоқ хўжалик маҳсулотларига, қишлоқ хўжалик машиналарига, юк автомобилларига, нефть маҳсулотларига ва материалларга янги нархлар қўйилганлиги муносабати билан халқ хўжалик планининг ва бюджетининг кўрсаткичларига киритиладиган ўзгартишларни ҳисоблаб чиқиб, бунинг ҳисобларини икки ой муддат ичида СССР Госпланига ва СССР Молия министрлигига тақдим этсинлар.

Ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгаришларни СССР госплани халқ хўжалик планининг кўрсаткичларига, СССР Молия министрлиги эса иттифоқ бюджетининг иттифоқчи республикаларнинг бюджетлари билан бўладиган ўзаро ҳисобларига ҳамда министрликлар ва бошқармаларнинг 1958 йилги даромадлар ва харажатлар балансига киритсинлар:

б) ушбу қарорга мувофиқ, янги нархлар белгиланган товар ва материалларнинг қолдиқларига амалдаги тартибга мувофиқ, қайта нарх қўйиб чиқсинлар.

32. Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига ва СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига тракторларга, қишлоқ хўжалик машиналарига ва улар учун керакли запас қисмларига бўлган эҳтиёжлар тўғрисидаги ҳамда колхозлар ва совхозларнинг заказлари асосида шу нарсаларни 1959 йилда ишлаб чиқариш плани тўғрисидаги таклифларни икки ой муддат ичида СССР Госпланига тақдим этиш топширилсин. Бу таклифларни ишлаб чиқаётганда хўжаликлар жойлашган зоналарнинг хусусиятларини ҳисобга олиб, колхозларда ва совхозларда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришни комплекс механизациялашга ўтиш имкониятини берадиган, меҳнат унумдорлигини кескин равишда оширишнинг ва қишлоқ хўжалик маҳсулотининг таннархини камайтирадиган зарур машиналар яратишни назарда тутиш лозим.

33. Белгиланиб қўйилсинки, иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг нархлари ҳақидаги масалаларга доир таклифларни кутилаётган ҳосилни ва ишлаб чиқаришга қилинадиган сарфларни ҳисобга олиб ҳар йил кўриб чиқадилар ва зарур ҳолларда СССР Госпланига тегишли таклифларни киритадилар.

СССР Госплани республикалар тақдим этган материалларни ва қишлоқ хўжалигида рўй бераётган шарт-шароитни синчиклаб ўрганиш ва анализ қилиш асосида СССР Ҳукумати қарамоғига айрим қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг харид нархларини ўзгартиш тўғрисидаги йиғма таклифларни киритади. Шу билан бир вақтда СССР Госплани бу таклифларни ССР Иттифоқи Олий Совети Миллатлар Советининг Иқтисодий комиссиясига тақдим қилади. Бундан мақсад умумдавлат манфаатларига асосланиб, нархларни белгилашда ҳар қайси республиканинг иқтисодий ривожланишини, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ихтисосланишини ва миллий хусусиятларини ҳар томонлама ҳисобга олишдир, давлат томонидан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашга сарфланаётган маблағларни республикалар ўртасида одилона тақсимлашдир ва моддий манфаатдорлик тўғрисидаги ленинча принцип асосида қишлоқ хўжалик меҳнаткашларини колхозларнинг жамоат хўжалигига сарфлаган меҳнатларининг миқдори ва сифатига мувофиқ тақдирлашни таъминлашдир. Ҳар қайси коллективнинг, районнинг, ҳар қайси республиканинг мамлакат экономикасини юксалтиришдан иборат умумий ишда ўз меҳнати билан қатнашуви, уларнинг социалистик давлат олдидаги ўз мажбуриятларини бажаришлари қишлоқ хўжалигини муваффақиятли ривожлантиришга, Совет Иттифоқидаги ҳамма меҳнаткашлар турмушининг моддий даражасини ва маданий савиясини тинимсиз ўстиришга, халқлар дўстлигини янада мустаҳкамлашга, коммунизм қуришдан иборат олийжаноб ишга ёрдам бериши лозим.

СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Иқтисодий комиссияси ўзига юклатилган вазифаларга мувофиқ ўз хулосасини баён қилади.

Харид нархлари ўзгартирилганида уни ССР Иттифоқи Министрлар Совети тасдиқлайди.

Навбатдаги йилнинг харид нархлари тасдиқланганига қадар колхозларга давлатга сотаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун амалдаги харид нархларининг 80-85 процентиi миқдорида пул тўлаб туриш зарур деб топилсин.

СССР Госпланига, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига давлат томонидан бу йил тайёрланадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг нархларини ўзгартириш тўғрисида, шу муносабат билан колхозлар билан ҳисоб-китоб қилиш шартлари тўғрисидаги таклифларни кўриб чиқиш ва тасдиқлаш тартиби ва муддатларига доир материалларни иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари билан бирликда ишлаб чиқиб, бир ҳафта ичида ССР Иттифоқи Министрлар Советига тақдим этиш топширилсин.

Ернинг учинчи сунъий йўлдоши парвозда

Учинчи сунъий йўлдош 1 июль эрталаб соат 6 га қадар Ер атрофини 636 марта айланиб чиқди. Учинчи сунъий йўлдошни ва уни учирган ракетани ҳаво очиқ, булутсиз бўлганида эрталаб қуёш чиқиши олдидан шимолий кенгликнинг 49 градусидан 57 градусигача ва кечқурун қуёш ботганидан кейин жанубий кенгликнинг 55 градусидан 65 градусигача оддий куз билан кўриш мумкин.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

1 июлда Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг пленуми бўлди. Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ф. Хўжаев Тошкент шаҳар ижроия комитетининг ишини яхшилаш тадбирлари тўғрисида доклад қилди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан ўртоқлар кейинги йилларда КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ ҳукуматининг ғоят катта ёрдами натижасида ва меҳнаткашларнинг актив ёрдами билан шаҳар саноатини ривожлантиришда, капитал қурилиш ва шаҳарни ободонлаштириш соҳасида анча муваффақиятларга эришилганлигини қайд қилиб ўтдилар. Бу йил саноат маҳсулотининг ҳажми 6,2 миллиард сўмни ташкил этади, яъни ўтган йилдагига қараганда 9 процент кўпроқдир. Саноат, уй-жой қурилиши ва маданий-маиший қурилишга ажратиладиган маблағлар тўхтовсиз кўпайтирилмоқда. Бу маблағлар бу йил 723 миллион сўмни ташкил этади. Бу миқдор бутун беш йиллик мобайнида ана шу мақсадлар учун амалда сарф қилинган маблағдан деярлик бир ярим баравар ортиқдир. Уй-жой қурилишининг ҳажми анча кенгайди. Уй-жой қурилиши учун бу йил қарийб 200 миллион сўм сарф қилинади. Янги мактаблар, болалар боқчалари ва яслилари, кинотеатрлар, аэровокзал қурилди. Медицина муассасалари, савдо ва жамоат овқатланиши корхоналари кенгайтирилмоқда. Тошкент янада кўкаламзорлаштирилмоқда: қарийб 400 минг дарахт кўчати ўтқазилди. Йўллар яхшиланмоқда, троллейбус ва автобуслар кўпайтирилмоқда, иккита автомат телефон станцияси ишга туширилди.

Шу билан бирга пленум қатнашчилари шаҳар Совети ижроия комитетининг ишидаги камчиликларни жиддий танқид қилдилар. Ижроия комитетнинг республика пойтахтида хўжалик ва маданий қурилиш учун мавжуд бўлган барча имкониятлардан фойдаланмаганлиги кўрсатиб ўтилди. Шаҳар хўжалигига раҳбарлик қилиш иши яхши йўлга қўйилмаган. Ижроия комитетининг иш услуби ва методларида жиддий нуқсонлар бор. Аппарат ходимларига талабчанлик бўшаштириб юборилган. Қабул қилинадиган қарорларнинг бажарилиши яхши текшириб турилмайди. Ижроия комитети ўз фаолиятига депутатларни суст жалб қилган, Советнинг доимий комиссияларига етарлича таяниб иш кўрмаган. Сессиялар чақириш учун белгиланган муддатларга ҳам риоя қилинмаган.

Кўпгина даражада худди ана шу сабабли шаҳардаги ўнларча саноат корхоналари маҳсулот чиқариш бўйича белгиланган давлат планларини ва техника иқтисодий жиҳатдан муҳим бўлган бошқа кўрсаткичларни бажармаганлар. Давлат томонидан уй-жой қурилиши ва шаҳар ободонлиги ишларига ажратиладиган маблағлардан тўла равишда фойдаланилмай келмоқда. Қурилиш ишлари кўпгина вақтда сифатсиз бажарилмоқда. Уй-жой тўла қурилиб битмаган ҳолда фойдаланишга топширилган ҳоллар кўпгина учрайди.

Музокараларда сўзга чиққан «Ташсельмаш» заводининг мастери Юсупов, Шаҳар Совети уй-жой маиший доимий комиссиясининг раиси Блинов, Октябрь район партия комитетининг секретари Шоисломов, Фрунзе район партия комитетининг секретари Осипова, Ленин район ижроия комитетининг раиси Юсупова, Марказий район ижроия комитетининг раиси Ғуломова ўртоқлар уй-жой қурилиши учун ер участкалари тақсим қилишда йўл қўйилаётган тартибсизликлар, ҳақида гапирдилар, шаҳар ижроия комитети раҳбарларининг районлар билан яқиндан алоқа боғламаганликлари, меҳнаткашларнинг талаб ва ихтиёжларини ўрганмаганликларини, уларнинг шикоят ва аризаларига формал-бюрократларча муносабатда бўлиш фактлари борлигини конкрет фактларда кўрсатиб ўтдилар ҳамда район ижроия комитетларининг ролини ошириш билан боғлиқ бўлган масалаларни ўртага қўйдилар.

Шаҳар партия комитети қабул қилинган қарорда шаҳар хўжалигига раҳбарликни яхшилаш тадбирларининг кенг планини белгилади. Жумладан, яқин беш-олти йил ичида аҳолининг уй-жойга бўлган катта эҳтиёжини тугатиш учун уй-жой қурилишини анча жадаллаштириш кўзда тутилади. 1961 йилга қадар Тошкент аҳолисига турли маиший хизмат кўрсатиш икки баравар кўпаяди. Болалар муассасалари, савдо корхоналарининг сони анча кенгайтирилади. Шаҳар ижроия комитети бўлимларини малакали мутахассис кадрлар билан мустаҳкамлаш, депутатларнинг ишини активлаштириш, маҳаллий советларга партия раҳбарлигини кучайтириш тадбирлари белгиланди.

Пленум ташкилий масалаларни қараб чиқди.

Ўртоқ М. Турсунов шаҳар ижроия комитети раиси вазифасидан озод қилинганлиги муносабати билан, пленум уни Тошкент шаҳар партия комитети бюросининг аъзолигидан озод қилди.

Шаҳар Совети сессиясида шаҳар ижроия комитетининг раиси қилиб сайланган ўртоқ М. Йўлдошев шаҳар партия комитети составига киритилди ҳамда Ўзбекистон КП шаҳар комитети бюросининг аъзоси қилиб сайланди.

Ўртоқ А. Аъзамов шаҳар партия комитети саноат-транспорт бўлимининг мудири қилиб тасдиқланди.

Пленум ишида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари С. К. Камолов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари Р. Е. Мельников, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари С. Н. Нуритдинов ўртоқлар иштирок этдилар.

Янгича иш йили

Саноат ва қурилишни бошқаришни ташкил этишни янада такомиллаштириш тўғрисида СССР Олий Совети қабул қилган қонуннинг амалга кирганига 1 июлда бир йил тўлади. Янгича ишлаш йили шу нарсани кўрсатдики, хўжаликни бошқаришнинг янги системаси тамомила ўзини оқлади. Буни Ўзбекистоннинг бешта иқтисодий-маъмурий районида — Тошкент, Фарғона, Самарқанд, Қорақалпоғистон ва Бухоро иқтисодий-маъмурий районида ташкил этилган Халқ хўжалиги кенгашлари фаолиятининг якунларидан ҳам кўрса бўлади.

Ўзбекистонда саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми узлуксиз ўсиб бормоқда. Республиканинг ҳамма Халқ хўжалиги кенгашлари 1957 йил планини ҳамда 1958 йилнинг биринчи ярми планини муддатидан илгари бажардилар. Ишнинг асосий техника-иқтисодий кўрсаткичлари яхшиланди. Мамлакатимиз неча юз миллион сўмлик қўшимча маҳсулот олди.

Республика саноати ва қурилишини бошқариш структурасини такомиллаштиришда ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг СССР Олий Совети сессиясидаги доклади тезисларини муҳокама қилиш даврида ишчилар, инженерлар, хизматчилар, олимлар, проект тузувчилар томонидан киритилган таклифлар муҳим роль ўйнади. Бу таклифларнинг кўпи амалга оширилди ва давлатга катта фойда келтирмоқда. Масалан, Тошкент иқтисодий-маъмурий районида бирбирига қўшни бўлган бир хилдаги корхоналар группаси комбинатларга бирлаштирилди. Олмалиқ полиметалл комбинати, Бекобод цемент комбинати, Тошкент кўн-тери, қоғоз комбинатлари ва бошқалар тузилди.

Ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштиришнинг иқтисодий натижаси неча ўн миллион сўмлаб ҳисобланади. Машинасозлик заводларидаги тайёрлов цехларини ихтисослаштириш мисоли характерлидир. Бу заводларнинг ҳар бири ўз «хўжайинига», яъни республика ва иттифоқ миқёсидаги жуда кўп министрликлар ҳамда бошқармалардан бирига эга бўлган вақтда корхоналарнинг раҳбарлари ҳамма ишни ўша жойда ўз кучлари билан қилишга интилар эдилар. Қуюв цехларида, масалан, қаттиқ ва кулранг чўян участкалари, йирик ва майда пўлат қуймалар, рангли қуйма участкалари тузилар эди. Бундай участкаларни механизациялаштириш қийин бўлар ва бу ерда эскириб қолган технология татбиқ этилар эди. Эндиликда ихтисослаштирилган қуюв цехлари ташкил этиш йўли тутилди. Бу цехларнинг ҳар бири фақат ўз эҳтиёжлари учунгина эмас, балки бошқа корхоналарнинг заказлари бўйича ҳам металл қуйманинг фақат бир турини ишлаб чиқариши керак. Бунинг натижасида металл қуйиш соҳасида техника тараққиёти учун имконият очилади. «Ташсельмаш», «Узбексельмаш», экскаватор заводлари, «Таштрансмаш», «Таштекстильмаш», «Строммашина», «Красний двигатель» заводларининг қуюв цехлари ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш базасида ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштиришда ҳозирдаёқ анчагина муваффақиятлар қозондилар.

Ишчилар ва мутахассисларнинг таклифларига мувофиқ бир қанча марказлаштирилган ёрдамчи корхоналар тузилди.

Республика Халқ хўжалиги кенгашларининг иқтисодий алоқалари кенгайиб ва мустаҳкамланиб бормоқда. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон корхоналарининг маҳсулоти мамлакатнинг ҳамма иқтисодий районларига юборилмоқда. Республика корхоналарининг маҳсулоти халқаро бозорда тобора кўпроқ эътибор қозонмоқда. Тўқимачилик, химия, бинокорлик, қишлоқ хўжалик машиналари, пахта толаси, газламалар, инструментлар ва бошқа кўпгина товарлар халқ демократиясининг ҳамма мамлакатларига, Ҳиндистонга, Бирлашган Араб Республикасига, Афғонистонга, Аргентинага, Индонезияга ва Европа, Осиё, Африка, Америкадаги бошқа мамлакатларга юборилиб туради. Ўзбекистон корхоналарининг маҳсулотлари Брюсселдаги бутун жаҳон виставкасида кўрсатилмоқда.

Ҳозир республика Халқ хўжалиги кенгашлари 1959-1965 йиллар учун саноатни ривожлантириш перспектив планлари проектларини тузиш ишини тамомламоқдалар. Бу планларда химия саноатини ривожлантириш марказий ўринда туради. Химия индустрияси саноатнинг бошқа тармоқларини, қишлоқ хўжалигини, бинокорликни ривожлантиришга катта таъсир қилади, халқ фаровонлигини янада юксалтиришга ёрдам беради.

Саноат ва қурилишни бошқаришнинг янги структураси Ўзбекистон ишлаб чиқарувчи кучларининг жадал ривожланиши учун ишончли негиздир. (ЎзТАГ).

МАМЛАКАТГА 500 МИНГ ТОННА ПАХТА БЕРАМИЗ!

Ғўза парваришини табақалаштирган ҳолда ўтказиб, июль ойида мўл ҳосил тўплашга эришайлик!

Дала шийпонига кўчиб чиқдилар

Ғўза парваришининг ҳозирги қизғин кунларида Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхоз аъзолари дала шийпонларига кўчиб чиқдилар. Бу тадбирнинг амалга оширилиши натижасида дала ишларида меҳнат унумдорлиги сезиларли даражада ошди.

Колхоз правлениеси, партия ташкилоти дала шийпонларини ҳақиқий дам олиш марказига айлантиришга катта эътибор бермоқдалар.

Дала шийпонига кўчиб чиққан Х. Солиева, Н. Олтинова, Х. Илҳомова каби ўнлаб колхозчилар ҳозирги пайтда илгаригига қараганда нормаларини анча ошириб бажармоқдалар. Механизаторлардан С. Фаёзов, Х. Солиев, З. Муҳитдинов ўртоқлар тракторларини далага эрта олиб чиқиб, культивация қилиш, ўғитлаш юзасидан берилган нормаларини 1,5-2 ҳиссадан бажараётирлар.

Колхозда болалик аёлларнинг унумли ишлаши учун ҳам қулай шароит яратиб берилган. 100 дан ортиқ бола 10 та дала яслисида тарбияланмоқда. Шунингдек, 120 ўринли марказий болалар боғчаси мунтазам ишлаб турибди.

Колхозчилар дала шийпонларига кўчиб чиқиб ишлаётгани учун ғўза парвариши суръати кескин кучайди. Ҳозирги пайтда асосий майдонлардаги ғўза бир текис шоналади.

790 гектар ернинг ҳар гектаридан 42 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олган бу колхоз аъзолари албатта ўз сўзларининг устидан чиқадилар.

Ю. МАҲКАМОВ.

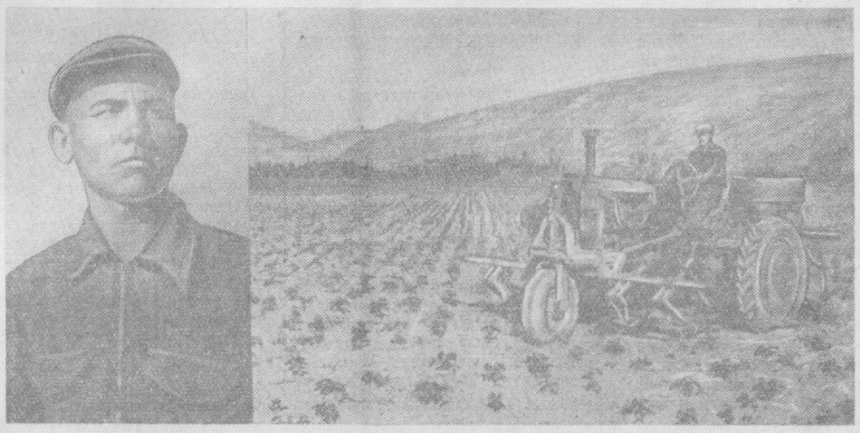

Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхознинг 2-бригадасида хизмат қилаётган универсалчи ўртоқ Н. Мамбетов кунлик нормасини 1,5 ҳисса бажариб, ғўзаларнинг сифатли культивация қилинишини таъминламоқда. **Суратда:** (чапда) ўртоқ **Н. Мамбетов.** У шу кунларда 60 гектар ердаги ғўзани учинчи марта узунасига ва кўндалангига культивация қилмоқда.

В. Салов фотоси.

Мусобақадош бригадаларда

Мирзачўл районидаги «Коммунизм» колхозининг коммунист ўртоқ Холдор Мамадалиев бошчилик қилаётган бригада аъзолари 100 гектар майдоннинг 80 гектарига квадрат-уялаб ва қолган қисмига тор қаторлаб чигит экқан эдилар. Улар ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил етиштириш учун ўз зиммаларига конкрет мажбурият олиб шу кунларда астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Бригаданинг барча майдондаги ғўзалари уч марта комплекс парваришдан чиқарилди. Турсунбой Турғунов ва Эшқўзи Бойқўзиев каби механизаторлар ғўзаларни икки томонлама сифатли культивация қилиб, колхозчиларнинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Бригаданинг Оқбувиш Каримова, Махфират Тўхтамишова, Умид Нормуҳамедова каби аъзолари чопиқда нормани 2-2,5 баравардан бажармоқдалар.

Колхознинг шу бригада билан мусобақадош бўлган Мирзалиев бошлиқ бригадасида ҳам дала ишлари намунали ташкил қилинган. Бригада аъзолари 75 гектар майдондаги ғўзаларни икки томонлама парвариш қилиш йўли билан ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар.

Х. САГИЗОВ.

Бригада ғўзаси яхши ривожланмоқда

Верхне-волинск районидаги Свердлов номли колхознинг ўртоқ Мардонқулов бошлиқ бригадасида бу йил 100 гектар ерга 60x60 схемасида квадрат-уялаб чигит экилган.

Гектаридан 27 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган бригада аъзолари ғўза парваришини тобора қизитмоқдалар. Шу кунгача барча майдонларда ғўзалар икки томонлама икки марта сифатли культивациядан чиқарилди. Озиқлантириш, суғориш ишлари ҳам бир-бирига боғлаб олиб борилмоқда. Натижада ҳозир ғўзанинг ҳаммаси ёппасига шонага кирди, олди гул кўрсатди.

Бригада аъзолари шу ойнинг охиригача барча ғўзани ёппасига гулга киритиш, кўсаклатиб олиш учун тинмай ишламоқдалар. Айниқса, Ш. Бобоева, М. Абдукаримова ва ўтган йили етуклик аттестати билан шу бригадага аъзо бўлиб кирган Саттор Ғозиев, Ҳайитбой Тўйчиев каби ўртоқлар кундалик нормаларини 1,5-2 ҳисса қилиб бажармоқдалар. Миришкор сувчиларимиз Эсиргап Ҳожиев ва унинг шогирди Назрулла Шаматов суткасига 3 гектар ва ундан ҳам ортиқ ердаги ғўзаларга сув қўймоқда.

С. БОСИМОВ,

колхоз аъзоси.

МТС директори қачонгача чап беради

Бўка районидаги 2- МТСга бир неча йилдан бери Зокир Ғозиев директорлик қилади. Бироқ шу йиллар давомида пахта тайёрлаш плани бажарилмади. Шундай бўлса ҳам Ғозиев бамайлихотир юраверади. Лекин кузда план тўлмай қолганда, «бу йил ишимиз чатоқ бўлди, келгуси йилда қойил қиламиз, планни албатта тўлғизамиз» деб ваъда беради. Бу ваъда эрта баҳордаёқ, яъни чигит экиш бошланган дастлабки кунлардаёқ унутилади. Ҳозирги пайтда ҳам Ғозиев ўз ваъдасини унутиб, хотиржам юрибди.

Иш деганда чап беради Ғозиев,
Сизга қоп-қоп гап беради
Ғозиев.

Амаллари директор-у, амалда—
Қачон бизга наф беради Ғозиев.

М. Воробейчиков чизган расм.

МТС хизмат қиладиган Тимирязев номли, «Октябрь 40 йиллиги», «Коммунизм», Мичурин номли, «Ленинизм», Ильич номли колхозларнинг 5020 гектар пахта майдонига 120 та универсал бирктилган. Ҳозирги энг қизғин кунларда шу универсалларнинг кўп деганда 80 таси ишламоқда. Ҳар куни кечқурун ўртоқ Ғозиев сводкани кўрганда, пешонаси тиришади, аммо шу ишламаётган тракторларни тузатиш, уларни колхозларда унумли ишлаши учун амалий тадбирлар кўрмайди, кишилардан ишни яхшилашни талаб қилмайди.

Яқинда Мичурин номли колхозда 21 та универсалдан 10 таси ишламаётганлиги тўғрисида ўртоқ Ғозиевга хабар қилинди. У контроль механик Казанцевни ўша ёққа юборди-ю, шу билан иш битди деб универсалларнинг тақдири билан қизиқмади. Бундан фойдаланган Казанцев тракторларни тузатиш ўрнига ундай қилиш керак, бундай қилиш керак деб «топшириқ» бериб келаверди. МТС директори хабардор бўлган, контроль механик бориб келган колхозда ҳали ҳам тракторларнинг иш унуми ниҳоятда паст.

Яқинда биз МТСнинг беш кунлик иши билан танишиб чиқдик. Шу давр ичида графикда белгиланганидек 1600 гектар ер кўндалангига культивация қилиниши керак экан. Ана шу график тузилганда ўртоқ Ғозиев, буни албатта бажарамиз, графикни сал кўпайтириброқ тузсалангиз ҳам бўларди деган эди. Ваҳоланки бу график 47 процент бажарилибди. МТС зонасидаги колхозларда ғўзани узунасига культивация қилиш суръати ҳам талабга мутлақо жавоб бермайди. Графикда белгиланганидек беш кунликда 1360 гектар ердаги ғўза ўғитланиши керак эди. Бу топшириқ 53 процентдан сал кўпроқ бажарилибди.

МТС директори Зокир Ғозиевдан график нима учун бажарилмаяпти деб сўрасангиз, ҳар хил сабабларни рўкач қилади.

МТС директори Ғозиев, бош агрономи Попов ўртоқларга саволимиз бор:

— Қачонгача ваъдабозлик қиласизлар, МТСдаги тракторлар қачон яхшироқ, пахтакорлар истаганидек ишлайдиган бўлади?

Ж. СУЛТОНОВ.

Сувчи—ғўзани яйратувчи

Саратон қуёши борлиқни мисдек қизитади. Ўқтин-ўқтин эсиб турган шабада баданга хуш ёқади. Колхозчилар, механизаторлар чор тарафига тол кўланка ташлаб турган ҳовуз бўйидаги шинам дала шийпонида дам олишиб ўтиришибди. Шийпон ёнбошидаги цемент ётқизилган кенг хирмондан гўё аланга кўтарилаётгандек. Куз келганда шу катта хирмонни тўлдириш, пахтани кўпайтириш учун ҳозир тонгдан то қош қорайгунгача тер тўкиб меҳнат қилинмоқда.

Бугунги кунда сувчиларда айниқса тиним йўқ. Уларни эрта тонгда ҳам, саратон қуёши яллиғида ҳам, тун ярмида ҳам далада кўрасиз. Шу азаматлар кунни тунга, тунни кунга улаб, поёнсиз пахта далаларидаги ғўзани сувга қондириб, ерга тушган ўғитни, пахтакор ва механизатор қилган меҳнатни ғўза томирларига сингдираётирлар.

Кечқурун раис ҳам, парторг ҳам, агроном ҳам бугун ғўза қандай сув ичганлиги, палон пайкалдаги ғўзага сув олиб борилдими-йўқми деб сўрайди. Ғўзасини чанқатиб қўйган, сувни ножўя сарфлаган бригада, звено бошлиғи, сувчи топилиб қолгудек бўлса ўша куни жанжал бўлади деяверинг. Негаки, ҳозирги пайтда иш сувчининг қўлида, ҳосилнинг калити унга ишониб топширилган. Чунки ғўза бир кун сувдан қолса ёки ғўза қўллатиб суғорилса шу пайтгача қилган меҳнатнинг зойи кетиши ҳеч гап эмас.

Талаббой ота Сиддиқов сувчининг ҳозирги кунлардаги масъулиятини бу йилгина эмас, ҳар йили, чорак асрдан кўпроқ вақтдан бери сезиб келган ва шунга яраша ишини ўринлатганлардан. Ота ғўза қачон сув талаблигини, қачон сувга тўйганлигини бир қарашда билади. Ўқариқдаги сувни қаторларга тараб қўйиб далани кузатиб турган пайтда Талаббой отага бир назар ташласангиз гўё ғўза қаторларида жимирлаб оқаётган сув кумуш жилову, шу жиловни ота ўз қўлида тутиб олгандек...

Ҳақиқатан ҳам сувнинг жилови отанинг қўлида. Поёнсиз даладаги қаторларда сув бир хилда милдираб оқади. Агар бирор қаторда сув сал кўпайса уни ота пайкалнинг нариги чеккасида турибоқ билиб олади, билиб оладигина эмас, у буни юрагидан сезиб туради.

Биз отани ўз шогирди Мандуп Дурсунов билан катта пайкалга сув тараб юрганда учратдик. Отанинг юзи қуёшда пишиб бронза тусига кирган. У чаккасини оқ рўмол билан танғиб олибди. Ҳозиргина сувдан чиққан бўлса керак билаклари нам, шимининг почаси тиззасигача шимариғлик, чеҳраси ҳоргин кўринали. Сув таралган қаторларни кўриб даланинг бир чеккасидан нариги томонига қараб юриб бордик. Сув қаторларни оралаб пайкалнинг ўрта еригача борган. Айрим ариқлардаги сув оёқлаб қолибди. Шундай қаторларни кўрганда ота бирдам гапдан тўхтаб ҳалиги эгатнинг бошидан кираётган сувни ё камайтирар, ёки бутунлай бекитиб қўярди.

— Шундай қилмаса бўлмайди,— уқтирарди чол, — чунки бошқа қаторлар ҳам оёқлагунча кутилса, буниси эзилиб кетади, культивацияга кеч етилади, ғўзаси сувни кўп ичиб барги сарғаяди.

Талаббой отанинг ҳикоясидан маълум бўлдики, ҳар бир сувчи далага сув тарагандан кейин кўз-қулоқ бўлиб туриши зарур экан. Ота буни сира канда қилмайди. Унинг шогирдлари Мандуп Дурсунов, Момуд Муҳамедовлар ҳам ўз устозларининг ана шу сўзига амал қиладилар. Ғўзани кечаси ва кундузи қониб сув ичиши тўғрисида қайғирадилар.

— Ғўза саратон сувига қонса пояси тўлишади, — дейди ота, — бугунги шона тезроқ гулга айланади, гули барвақт кўсак бўлади. Ҳозирги пайтда деҳқон қилган ишни кўзга кўрсатиш сувчилар қўлида. Биз, яъни бригадамизнинг ҳамма сувчилари ана шунга амал қиляпмиз.

Талаббой ота Сиддиқов билан хайрлашиб кекса пахтакор, донгдор звено бошлиғи Дўстбой ота Қўшимов звеносига келдик. У ҳам биринчи гапни ҳозирги пайтда суғоришнинг аҳамиятидан бошлади. Дўстбой ота ўз звеносида парвариш ишларининг яхши бўлиши билан бирга суғоришга катта эътибор қилиш кераклиги тўғрисида гапирди.

Бу йил ўртача 35-40 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган Мамараим Бекзоқов, Амирхон Муширов, Тошпўлат Худойназаров, Дўстбой ота Қўшимовлар бошлиқ бригада ва звеноларда бир туп ҳам ғўзанинг чанқаб қолмаслиги учун курашилаётир. Колхоз правлениеси кейинги кунларда сувчиларни кўпайтирди, уларнинг кеча-кундуз унумли ишлашлари учун шароит яратиб берди. Талаббой ота Сиддиқов каби уста сувчиларнинг тажрибасини бошқаларга, айниқса ёшларга ўргатишга, уларнинг ҳам шу метод асосида ишлашига эътибор кучайтирилди.

Сувчи ҳозирги пайтда ҳал қилувчи киши. Уларнинг ана шу ҳал қилувчи куч эканлигига тўла тушунган Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозида ғўзани суғориш, сувчиларнинг иш шароитини яхшилашга ҳар қачонгидан ҳам ғамхўрлик кучайтирилди.

С. МАҲКАМОВ.

Картошка, сабзавот экиш тезлатилсин

Шаҳар аҳолисини қишин-ёзин мўл-кўл картошка, сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш шаҳар атрофидаги Оржоникидзе, Калинин, Қорасув, Тошкент район колхозларига топширилган. Бу районлардаги илғор колхозларнинг аъзолари фидокорона меҳнат қилиб, кўплаб картошка, сабзавот, чорвачилик маҳсулотлари етиштирмоқдалар. Қорасув районидаги Свердлов номли, Калинин районидаги Сталин номли, Тошкент районидаги Куйбишев номли колхозлар шулар жумласидандир. Илғор колхозларнинг сабзавотчилари сабзавот, полиз экинлари майдонини кенгайтириш билан, уларнинг ҳосилдорлигини янада ошириш соҳасида астойдил курашмоқдалар. Қорасув райони полиз экинлари экиш планини 111,5 процент, Боёвут райони 160 процент бажарди. Гулистон, Паркент районларидаги колхозлар қовун-тарвуз экиш топшириғини анча ошириб адо этдилар.

Шаҳар атрофи колхозларида сабзавот, картошка майдонини кенгайтириб, ҳосилни ошириш учун ҳамма имконият бор. Мавжуд имкониятлардан тўлиқ фойдаланилса, иш планли олиб борилса картошка, сабзавот ва бошқа экинлар қулай агротехника муддатларида экилади. Шаҳар атрофидаги районлардагина эмас, балки областнинг кўпчилик районларида картошка экиш мутлақо қониқарсиз бораётир. Сўнгги кунларда картошка экиш ўзибўларчиликка ташланган. 1 июлга қадар область бўйича картошка экиш плани 62,4 процент, сабзавот экиш 68 процент, полиз экинлари экиш эса 75,1 процент бажарилган, холос.

Бўка районидаги колхозларнинг раҳбарлари картошка, сабзавот экишга ўтакетган даражада масъулиятсизлик билан қарадилар. Натижада 100 ўрнига атиги 4 гектар ерга картошка экилди. Сабзавот экиш топшириғи 11,5 процент, полиз экинлари экиш плани 30 процент бажарилди. Бекобод, Верхне-волинск, Мирзачўл, Пискент, Ўртасарой, Чиноз районларидаги колхозлар картошка, сабзавот экишга эътибор бермаётирлар. Шунинг учун ҳам бу районларда картошка экиш плани 8-20 процент адо этилган, холос.

Оржоникидзе райони колхозларида картошка экиш ҳаддан ташқари кечиктирилмоқда. Район экиш планини эндигина 70,5 процент бажарди. Район раҳбарлари экиш планларининг бажарилиши юзасидан контроллик қилмадилар. Натижада уруғлик картошка қисман нобуд қилинди. «Ленинград», Охунбобоев номли колхозларнинг раҳбарлари картошка экишга аҳамият бермаганликлари сабабли уруғлик картошкалар бозорга чиқариб сотилди. Натижада «Ленинград» колхози 45 ўрнига 16 гектар ерга картошка экиш билан кифояланди. Ленин номли, Хрушчев номли колхозларда эса бир неча ўн гектар ерга ҳалигача картошка экилгани йўқ.

Навоий номли колхозда давлат планига кўра 175 гектар ерга картошка экилиши керак бўлгани ҳолда, картошка экиш учун ажратилган ерларга бошқа экинлар экилди. Колхоз раиси ўртоқ Аъзамов «еримиз йўқ, борларини ҳайдаб улгиролмаймиз» деб экишни пайсалга солди. Бунинг устига сув етишмас эмиш. Ваҳоланки, колхозда ўтган йили насос билан сув чиқарилган 20 гектар ер ҳеч нарса экилмасдан қолиб кетди. Бундан ташқари, мевазор боғлар, эртаги экинлардан бўшаган ерларга картошка экиш мумкин эди. «Қизил Ўзбекистон» колхозида ҳам 200 ўрнига 130 гектар ерга картошка экиш билан чегараланилди.

Тошкент районидаги колхозларда ҳам картошка экиш чидаб бўлмаслик даражада судралаётир. Бу райондаги колхоз ва совхозларда картошка экиш учун ер йўқ дейишга асос борми? Йўқ, албатта. Район 300 гектардан ортиқ майдонга қовун-тарвуз экқани ҳолда, 540 гектар ерга ҳозиргача картошка экқани йўқ. Биргина «Москва» колхози (раиси ўртоқ Қ. Усмонов) картошка экиш планини фақат 70 процент бажарди. Бу колхоз яна 70 гектар ерга картошка экиши керак. Экиш планининг бажарилмаслигига биринчи навбатда колхоз раҳбарлари айбли. Колхоз раҳбарлари уруғлик картошкаларни эҳтиёт қилиб сақламадилар. Етишмаган уруғ эса вақтида тайёрланмади. Вақт тиғиз келиб қолган вақтда «уруғ йўқ, нима қиламиз» деб зир югурдилар. Ленин номли, «Коммунизм» ва бошқа колхозларда ҳам картошка экиш навбатга қўйилган. Калинин районидаги Ленин номли, Киров номли колхозларнинг раҳбарлари ҳам картошка экиш планини тўла бажаришга масъулиятсизлик билан қараётирлар.

Область совхозлар трестига қарашли сабзавотчилик совхозларида картошка экиш ғоят қониқарсиз бораётир. 1297 ўрнига 850 гектарча ерга картошка экилиб, сабзавот экиш плани 68 процент адо этилган. Трест сабзавотчилик совхозларини уруғлик картошка билан таъминлашга бепарволик билан қаради. Бу муҳим иш билан бевосита шуғулланиши керак бўлган трест бошлиғининг ўринбосари ўртоқ А. Мирдадаев жавобгарликни ҳис этмаётир. Натижада Тошкент районидаги «Назарбек» совхозида 176 гектар ерга картошка экилмай турибди. Янги сабзавотчилик совхозлари ташкил қилиш билан бирга уларни уруғлик билан таъминлаш чорасини олдиндан кўриш керак эди. Трест раҳбарлари ундай қилмадилар, жойлардаги ҳақиқий аҳвол билан чуқур танишмадилар. Ҳозир эса «аттанг, нима қилсак экан» деб фурсатни бой бермоқдалар.

Картошка, сабзавот экишни тугаллаш учун саноқли кунлар қолди. Вақт кутиб турмайди, ҳамма имкониятларни сафарбар этиб картошка, сабзавот экинлари экиш планини сўзсиз бажариш билан, бу экинлар парваришини ҳар тарафлама кучайтириш зарур.

Ш. КУЗАНБОЕВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Редакцияга хатлар

Сиз нима дейсиз?

Тушки овқат пайтида идора ходимларидан кимдир участкага янги бошлиқ тайинланганлигини айтди. Бу янгилик оғиздан-оғизга ўтиб, бир зумда бутун коллектив ўртасига тарқалди.

— Энди ишларимиз юришиб кетса керак, — деди қувонишиб монтажчилар.

Янги бошлиқ бир-икки кун аппаратдаги ишлар билан танишди, объектларни кўздан кечирди, аҳволни ўргангач, ўзича хулоса чиқарди, сўнг яқин кунлар ичида нималар қилиш кераклиги ҳақида баъзи бировлар билан маслаҳатлашди...

Бироқ шу орада янги бошлиқни ишдан олибдилар, ўрнига бошқа кишини тайинлашармиш, деган гап тарқалди. Кўп ўтмай янги бошлиқ келди. У ҳам бир-икки кун аппаратдаги ишлар билан танишди, объектларни кўздан кечирди, қилинадиган ишларнинг режаларини туза бошлади. Афсуски, коллектив ўртасида яна ўша гап, бошлиқ янги бўлармиш!..

Ёш болаларнинг бекинмачоқ ўйинига ўхшаш бу ишлар билан ким шуғулланаётганлигини сўрарсиз. Айтиб қўяқолай, «Узбекгидроэнергострой» трестининг бошлиғи ўртоқ Пожаров раҳбар кадрлар билан ана шундай антиқа тарзда ишламоқда.

Бекобод шаҳридаги монтаж участкасининг коллективи олдида жуда катта вазифалар турибди. Улар Фарҳод-Янгиер, Фарҳод-Боёвут, Янгиер-4-совхоз ўртасидаги электр линиясини, шунингдек подстанция ва 59-разъезд атрофида ўзлаштирилган янги ерларга сув чиқарадиган насос станцияси ва бошқа муҳим объектларни қуриб фойдаланишга топширишлари керак. Участка монтажчилари ва қурувчилари Мирзачўлни ўзлаштиришни тезлаштириш учун бошланган умумхалқ курашига ўз ҳиссаларини қўшиш иштиёқида. Лекин трест раҳбарларининг участка бошлиқларини дам ўтмай ўзгартираберишлари ишнинг белига тепаётир. Масалан, шу йилнинг кейинги 3 ойи мобайнида участкага уч бошлиқ ва тўрт бош бухгалтер келиб кетди. Узунқулоқ гапларга қараганда, трестдаги раҳбар ўртоқлар, хусусан ўртоқ Пожаров участкага яна янги бошлиқ ва янги бош бухгалтер тайинлаш тараддудида юрган эмиш. Сиз шунга нима дейсиз?

Б. РОЙТИХ,

Бекобод шаҳар партия комитетининг инструктори.

Медицина хизмати яхшилансин

Сирдарё районидаги Охунбобоев номли колхозда 3 мингдан ортиқ аҳоли яшайди. Аҳоли кўпайгани сари унинг медицина хизматига бўлган талаби ҳам тобора ортаётир. Аммо, ана шу соҳага яхши эътибор берилмаётир. Колхозда бундан 3-4 йил муқаддам кичикроқ медицина пункти қурилган эди. Лекин колхознинг территорияси кенг бўлганлиги ҳамда кўп участкаси марказдан жуда узоқда жойлашганлиги туфайли медицина пунктига қатнаш анча қийинчиликлар туғдираётир.

Бунинг устига медицина пунктида хизмат қилувчи фельдшер Хайри Мирсоатова кўпинча пунктдан топилавермайди. Ўртоқ Х. Мирсоатова колхоз касалхонасида ҳам хизмат қилади. Шунинг учун медицина пунктига келган беморлар касалхона билан шифохона орасида сарсон.

Медицина пунктида фельдшернинг ўрнини босадиган ҳамширалар йўқ. Медицинадан мутлақо хабари бўлмаган Тўхта Хўжаева, Валя Степанова ўртоқлар медицина пунктига ишга олинган. Бу «ҳамширалар» яқинда колхозчи Салимов, Эралиев ва Маҳкамовларнинг фарзандларига дорининг номи ва қайси касалликка даво эканлигини билмай қизамиққа қарши нотўғри укол қилганлар. Натижада болаларнинг укол қилинган жойи шишиб кетган. Ўн кунгача ҳам шиш қайтмагач, уларни Велико-Алексеевскдаги касалхонада операция қилишга тўғри келди. Бундай ҳодисалар бу ерда тез-тез учраб туради.

Колхоз медицина пунктидаги ана шу камчиликларни бартараф қилиш, пунктни малакали врач, мутахассис фельдшер ва ҳамшира билан таъминлаш ҳақида колхозчилар бир неча марта шикоят қилдилар. Лекин колхоз правлениеси раиси А. Убайдуллахўжаев, партия ташкилотининг секретари И. Бойназаров ўртоқлар, шунингдек район соғлиқни сақлаш бўлими бу шикоятларга ҳам, район газетасида босилган танқидий материалларга ҳам бепарволик билан қарамоқда.

Пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашаётган колхозчилар медицина хизматини яхшилаш учун зарур чораларнинг кўрилишини талаб қиладилар.

У. ЖУМАНОВА,
У. АШУРАЛИЕВ,

колхоз аъзолари.

Колхозчиларнинг меҳнатига муносиб хизмат

Ўртоқ Саид Сулаймонов Ленин номли колхознинг Карл Маркс участка қишлоғидаги 14-сон қишлоқ магазинида қарийб 15 йилдан бери дўкон мудири бўлиб ишлайди. Харидорлар билан доимо яхши муомалада бўлиши, магазинда зарур буюмлар, хусусан уй-рўзғор буюмларининг узлуксиз бўлиши туфайли қишлоқ меҳнаткашлари уни ҳурмат қилишади. Ўртоқ Сулаймонов ҳар йилдагидек, ғўза парваришида ишлаётган колхозчиларнинг қимматли вақтларини олмаслик ва шу билан бирга ўзининг ҳам меҳнат ҳиссасини қўшиш мақсадида ҳар куни 2 та далачилик бригадасига бориб газлама, чой, қант, совун каби зарур буюмлар билан савдо қилиб келади.

Улуғ Ватан урушининг инвалиди С. Сулаймонов савдо планини доимо ошириб бажарганлиги, харидорлар билан яхши муомалада бўлганлиги учун район матлубот жамияти ва колхоз правлениеси томонидан бир неча бор рағбатлантирилди. 14-қишлоқ магазинида май, июнь ойлари товар обороти плани ошириб бажарилди. Ўртоқ Сулаймонов колхоз далаларида савдони кучайтириб, колхозларнинг меҳнатига муносиб хизмат қилмоқда.

Д. СОДИҚОВ.

Харидорлар миннатдор

Оққўрғон район Октябрь қишлоғидаги ўртоқ Назифа Исҳоқова мудирлик қилаётган 63-озиқ-овқат магазини ва ўртоқ У. Сафарқулов мудирлик қилаётган 64-хўжалик моллари магазини аҳолига яхши хизмат қилмоқда.

Колхозчилар бу иккала магазиндан озиқ-овқат маҳсулотлари ва рўзғор буюмларини истаганларича сотиб олишлари мумкин.

Дўкон мудирлари Исҳоқова ва Сафарқулов ўртоқлар дўконни озода тутиш билан бирга, муомалада, ҳисоб-китобда харидорларни ранжитмасликка ҳаракат қиладилар.

Харидорбоп молларнинг доимо бўлиб туриши ва дўкон мудирларининг маданий савдони яхши йўлга қўйганликлари туфайли магазинларда савдо обороти плани доимо ошириб бажарилади. Харидорлар дўкон мудирларининг хизматидан миннатдор бўлмоқдалар.

Т. МАМБЕТОВ.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

Талаб амалга ошмоқда

Мирзачўл Тошкент областидаги янги, обод шаҳарлардан бири. Унинг саноати тез ривожланмоқда. Пахта тозолаш, мотор-ремонт, сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш заводлари, «Главголодностепстрой»нинг 1-қурилиш-монтаж бошқармаси, маҳаллий саноат комбинати, «Труд» артели ва бошқа кўпгина корхоналар ҳамда муассасалар ишлаб турибди. Шаҳар аҳолисининг сони ҳам кун сайин ўсмоқда.

Редакцияга келган бир хатда шаҳарда биргина газета-журнал киоскаси борлиги, лекин бу киоска меҳнаткашларнинг эҳтиёжларини қондира олмаётганлиги кўрсатилиб, яна битта газета-журнал киоскаси очиб бериш талаб қилинган эди. Редакция талаб тўғри эканини кўрсатиб, хатни область алоқа бошқармасига юборди.

Область алоқа бошқармаси матбуот тарқатиш бўлимининг бошлиғи ўртоқ Батровнинг редакциямизга хабар қилишича, область алоқа бошқармаси хатда қўйилган талабни қувватлаб, Мирзачўл шаҳрида яна битта газета-журнал киоскаси очиш зарур деб топган ва бунинг учун 3500 сўм пул ажратилган.

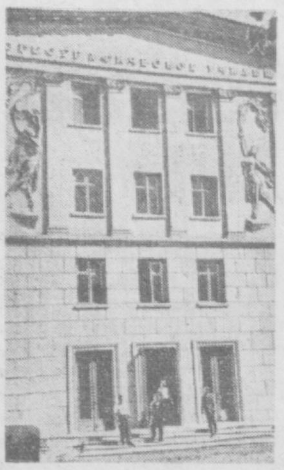

Пойтахтимизнинг Педагогическая кўчасида янги республика хореография билим юрти биноси қурилиши тугалланди. **Суратда:** янги хореография билим юрти.

Б. Артемов фотоси.

Олимлар шифохонаси

Қуюқ дарахтзорда қушларнинг ёқимли овозлари эшитилади. Токзор, мевазорлар яшнаб турибди, рангба-ранг гуллар очилиб ётибди. Қрим ёки Кавказ санаторийларидан қолишмайдиган бу жой Луначарский посёлкасидаги олимлар шифохонасидир. Унинг ташкил топганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Лекин бу ерда даволаниб, соғайиб кетаётганлар оз эмас.

Шифохона бош врачи Р. Болтаев бундай дейди:

— Олимлар шифохонасида илму маърифат, адабиёт аҳиллари, санъат ходимлари даволанмоқдалар. Беморга медицина ёрдамидан ташқари, руҳий озуқа, табиат бойлигининг нашу намоси — тоза ҳаво, тиниқ сув, қуёш ва соя-салқин керак. Медицина хизматини янада яхшилаш учун биз яқин келажакда янги корпус қуришни мўлжалламоқдамиз. Шифохонадан нарироқда Тошкент минерал суви топилганлиги қувончли ҳолдир. Яқинда бу сув шифохонага қувурлар орқали келтирилади.

Мамлакатимизда даволаш ишларининг яхши йўлга қўйилганлиги, совет кишиларига чексиз ғамхўрлик, даволаш муассасаларининг хушманзара жойларда бўлиши чет эллик меҳмонларнинг ҳам диққатини жалб этмоқда. Улардан бири бундай деган эди:

— Сизнинг республикангиз жуда бой, табиати жуда гўзал, худди жаннатнинг ўзи деса бўлади. Бунинг устига, бу ердаги одамларга бўлган ғамхўрлик ҳеч қайси мамлакатда йўқ.

Дарҳақиқат, шундай. Мамлакатимизда инсон ҳаёти, соғ-саломатлиги азиздир. Бизда ҳамма нарса шунга хизмат қилаётганлигига Тошкент чеккасидаги олимлар шифохонаси яққол мисолдир.

Р. БОБОХОНОВ.

ЎТМИШДАН

Бронниковнинг ёғоч соатлари

Ватанимиз пойтахтидаги Кремлнинг Оружейная палатасидаги бебаҳо музей хазинасини томоша қилар экансиз, унчалик катта бўлмаган бир ён соати диққатингизни жалб этади. Бу — занжирли ён соатидир. У 5 тийинлик чақадек бўлиб, ташқи кўринишдан одатдаги соатлардан фарқ қилмайди. Лекин, қизиқарли ери шундаки, соатнинг мураккаб механизми, қопқоғи, занжири, корпуси, винтлари, хуллас барча қисми қайин, сарв ва бамбук каби дарахт ёғочларидан ишланган.

Бу соат бундан 100 йил муқаддам Н. М. Бронников томонидан ясалган. Музейда бу талантли уста ва у ясаган ёғоч соат ҳақида қизиқарли маълумотлар сақланиб келмоқда.

Бронников умрининг сўнгги дамларида ёғочсозлик санъати билан донг чиқарган Вятка губерниясида яшаган ва ёғоч буюмлар ишлаш билан шуғулланган. Бир куни унинг уйига шаҳарда приказчик бўлиб ишловчи ҳамқишлоғи меҳмон бўлиб келади ва ён соатини роса мақтайди. Бу вақтларда қишлоқда ҳеч ким соатни кўрмаган экан. Бронников ҳамқишлоғининг соатига қизиқиб, уни узоқ вақт синчиклаб кўздан кечиради.

Шундан сўнг у ҳамма ишини йиғиштириб қўйиб, ёғочдан аллақандай винтлар, ғилдиракча ва бошқа деталлар ясашга киришади. У, ҳатто уйдан ташқарига чиқмай, бутун вақтини шу машғулотга сарфлайди. Кишилар унинг бу ҳаракатидан шубҳаланиб, ақлдан озди, деб мажбуран касалхонага ҳам ётқизганлар. Аммо Бронников 3 йиллик машаққатли меҳнатидан сўнг, ниҳоят биринчи ёғоч соатни яратади.

Устанинг донги тезда ҳамма ёққа тарқалади, янги кашфиёт дараги ҳатто губернаторгача етиб боради.

1837 йилда Бронников яшаб турган қишлоқда виставка ташкил қилинади. Шу вақтда Вяткада сургунда юрган А. И. Герцен ана шу виставканинг ташкилотчиларидан бири бўлган. Бронников ҳам ўзи ясаган соатни виставкага топширади. Лекин ўша давр рус тахтининг меросхўри Александр II дарҳол соатни сотиб олади.

Бронников умрининг охирига қадар ана шундай соатлардан 10 тасини ясаган. Соатларнинг ҳаммасини ўша даврда бой ва йирик савдогарлар сотиб олишган. Ёғоч соатларнинг 7 таси қаерда, кимнинг қўлида эканлиги ҳозиргача номаълум. Уч соатнинг бири ҳозир Кремлда, иккинчиси Бронников ватани Киров область музейида ва учинчиси Ярославль область музейида сақланмоқда.

Низомий номидаги педагогика институтида сиртдан ўқувчи Светлана Симонова ва машинасозлик техникумининг студенти Люся Кржеменевская Тошкент аэроклубига биринчи марта келганларида парашют билан ташлашни кўриб юраклари увишган эди. Орадан анча вақт ўтди. Ўқиш ва тренировка натижасида ҳар иккала қиз анча дадил бўлиб қолишди. Жасур ва мардлар ҳунари парашютчиликни қизлар ниҳоят эгаллаб, самолётдан биринчи марта мустақил равишда парашют билан ерга учдилар. Ҳозир ВЛКСМ 40 йиллиги шарафига Симонова биринчи разряд ва Кржменевская иккинчи разряд нормасини топшириш учун тайёрланмоқдалар. **Суратда:** 1. (юқорида чапдан) **С. Симонова** ва **Л. Кржменевская** самолётдан ерга сакраш олдида. 2. парашютчилар самолёт томон йўл олдилар.

В. Панов фотоси.

Кучли ирода эгаси

Биринчи жаҳон уруши бўлаётган 1914 йил эди. Кунларнинг бирида тўрт яшар Қудратга чечак чиқди. Шароит оғир. Пиримқул ака нима қилишини билмай, боши қотди. Ўғлини даволатиш иложини қила олмади. Чечак туфайли Қудратнинг бир кўзи кўрмай қолди. Орадан кўп ўтмай Пиримқул аканинг ўзи ҳам бетоб бўлиб ётиб қолди. Шу ётганича касали оғирлашиб вафот этди. Ёш Қудрат онаси билан ёлғиз қолди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси барча халқлар қатори ўзбек халқига ҳам озод ҳаёт келтирди. Ҳамма учун порлоқ истиқбол йўли очилди.

Қудрат ака ўзи туғилиб ўсган қишлоғи Балхиенда яшаб турар экан, Самарқандда кўрлар жамияти тузилармиш ва кўзи ожизлар иш билан таъминланармиш деган хабарни эшитди. Худди шу вақтда унинг соғ кўзи ҳам оғриб юрар эди. Орадан кўп ўтмай бу кўз ҳам кўрмай қолди. Қудрат аканинг Самарқандга бориб, кўрлар жамиятига аъзо бўлишдан бошқа иложи қолмади.

1927 йили Москвадан ўртоқ А. И. Бойко келиб маҳаллий активлар ёрдамида кўрлар жамиятини тузишга киришади. Қудрат ака бу жамиятни тузишда актив қатнашади. Тўрт мучаси соғ отаси тун-кун меҳнат қилиб, ҳузур-ҳаловат кўрмай дунёдан ўтиб кетди. Аммо Қудрат ака ногирон бўлишига қарамай совет замонида бахтиёр бўлди.

Бу вақтда инвалидларнинг 5-артели қошида тўпланган взнос пуллар ҳисобига чўтка цехи очилди. Қудрат ака шу цехга кириб касб эгаллади. Ҳозир эса ўша цех чўтка фабрикасига айланган.

Қудрат ака кўрлар жамиятининг Самарқанд округ бўлимида ишлар экан, тез-тез қишлоқларга чиқар, кўзи ожизларни корхоналарга даъват этар, уларга жамиятнинг ишлари ва афзалликлари ҳақида самимий юракдан сўзлар эди. Ниҳоят 1928 йилда Самарқандда Пиримқулов бошчилигида кўрлар жамияти тузилади. Кўпгина кўзи ожиз кишилар унинг ташаббуси билан жамиятга аъзо бўлади.

1932 йилда Пиримқулов кўзи ожизларнинг 1 республика съездига делегат қилиб сайланади. Съезд қатнашчилари эса унинг хизматларини тақдирлаб, Ўзбекистон кўрлар жамияти раисининг ўринбосари қилиб сайладилар. У жамиятнинг топшириғига биноан Наманганда ҳам кўрлар жамияти тузишда актив қатнашди. 1936-1942 йилларда эса республика кўрлар жамиятининг Тошкент область бўлимида ишлади. Тошкент корхоналарини ишчилар билан таъминлашда ташкилотчилик қилди.

1942 йилда жамият президиуми Қудрат акани яна Самарқандга юборади. Уруш йиллари Ватан мудофааси учун олиб борилган оғир курашларда баъзилар қўлоёқларидан, баъзилар эса кўзларидан ажраб қайтардилар. Бундай кишиларни қобилиятларига қараб иш билан таъминлаш керак эди. Пиримқулов уларни меҳнат қучоғига тортди. Партия ва ҳукумат унинг хизматларини тақдирлади. Коммунист Қудрат ака 1945 йилда СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ «Шавкатли меҳнат учун» медали билан мукофотланди. Қудрат ака намунали ташкилотчилик ва раҳбарлик фаолияти туфайли Ўзбекистон кўрлар жамиятининг раиси вазифасига кўтарилди. У жамият ишига астойдил киришиб, жуда муҳим тадбирларни амалга оширди. Ҳозирги вақтда жамият ихтиёрида энг янги техника билан жиҳозланган 16 корхона ва бир босмахона ишлаб турибди. Ишлаб чиқариш йил сайин ўсиб бормоқда. Янги корхоналар очилаётир. Ҳозир республиканинг кўпгина область ва шаҳарларида кўрларнинг ўқув-ишлаб чиқариш корхоналари мавжуд. Уларда меҳнат қилаётган кўзи ожизлар учун яхши шароит ва қулай имкониятлар яратиб берилган.

Бу ютуқларда Қудрат аканинг қўшган ҳиссаси ғоят каттадир. Лекин у эришилган ютуқлар билан кифояланиб қолувчилардан эмас. Талабчанлик, зийрак ва камтаринлик коммунист Пиримқуловнинг ажойиб фазилатидир. Коммунистик партия тарбиялаган ва шонли меҳнат қучоғида вояга етган кучли ирода эгаси Қудрат Пиримқуловнинг 30 йиллик меҳнат фаолияти ҳамма учун ибратлидир.

И. ИСЛОМОВ.

Чет элларда

«СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРНИНГ АЛОҚА СОҲАСИДАГИ ҲАМКОРЛИГИ ТАШКИЛОТИ» КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ПРАГА, 30 июнь. (ТАСС). Чехословакия телеграф агентлиги билдиради: Бугун бу ерда «Социалистик мамлакатларнинг алоқа соҳасидаги ҳамкорлиги ташкилоти»да қатнашувчи аъзоларнинг биринчи конференцияси очилди. Бу ташкилот социалистик мамлакатлар алоқа министрларининг ўтган йил охирида Москвада бўлиб ўтган кенгашида тузилган эди.

Конференциянинг ишларида 12 мамлакат делегацияси қатнашмоқда. Югославия вакиллари конференцияда кузатувчилар сифатида қатнашмоқдалар. Конференция 9 июлгача давом этади. Конференция ишлари давомида социалистик лагердаги мамлакатлар ўртасида алоқа соҳасида ҳамкорлик қилиш масалалари муҳокама қилинади.

Қаршилик кўрсатиш ҳаракати қатнашчилари миллий ташкилотлари вакилларининг кенгаши

БЕРЛИН, 30 июнь. (ТАСС). АДН агентлиги билдиради: Германия Демократик Республикасидаги қаршилик кўрсатиш антифашист ҳаракати курашчилари комитетининг таклифига мувофиқ, бугун бу ерда қаршилик кўрсатиш ҳаракати қатнашчилари ўнта миллий ташкилотлари секретарларининг кенгаши очилди. Кенгашда Совет Иттифоқи, Польша, Чехословакия, Австрия, Бельгия, Франция, Голландия, Норвегия, Италия ва Германия Демократик Республикасидаги қаршилик кўрсатиш ҳаракати қатнашчилари ташкилотларининг вакиллари, шунингдек, қаршилик кўрсатиш ҳаракати курашчилари, фашизм қурбонлари ва маҳбуслари халқаро федерациясининг вакиллари қатнашмоқдалар. Кенгаш собиқ Бухенвальд қамоқ лагерида турли мамлакатларнинг фашизм қўлидан ҳалок бўлган курашчилари хотирасига ўрнатилган ёдгорликларни очиш билан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилади.

Бухенвальдда ёдгорликларни очишга тайёргарлик кўриш комитетининг раиси, Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг раиси Отто Гротеволь тайёргарлик ишларининг бориши тўғрисида доклад қилди.

Совет-Югославия иқтисодий муносабатларига доир

Совет Иттифоқи ва Югославия Федератив Халқ Республикаси ҳукуматлари май—июнь ойларида ҳар иккала мамлакат ўртасидаги иқтисодий муносабатларга доир баъзи масалалар юзасидан бир-бирлариганоталар юбордилар. Совет-Югославия муносабатлари тўғрисидаги масала Югославия матбуотида нотўғри ва ғаразли тарзда ёритилганлиги муносабати билан бугун дипломатия йўли билан бўлган ёзишмаларнинг тўла тексти эълон қилинади.

СССР Ташқи ишлар министрлиги Совет ҳукумати 1956 йил 12 январь ва 1 август битимларига мувофиқ, Югославияга берилган кредитлардан фойдаланиш муддатларини кечиктиришни таклиф этиш зарурати олдида қолганлигини 27 майда Югославия Федератив Халқ Республикасининг элчихонасига маълум қилган эди. Нотада СССР химия саноатининг тараққиётини жадаллаштириш тўғрисида яқинда қабул қилинган қарор муносабати билан ана шундай зарурат туғилиб қолганлиги тушунтириб берилган эди. Бу қарорни амалга ошириш учун яқин йиллар ичида янгидан кўп миқдорда капитал маблағ сарф қилиш талаб этилади.

Югославия Федератив Халқ Республикаси Ташқи ишлар давлат секретариати 3 июндаги нотасида СССР ҳукуматининг таклифларини рад этди ва Югославия ҳукумати СССР ҳукуматининг нотасида баён қилинган сабабларни эътиборга ололмайди, деб хабар қилди.

СССР Ташқи ишлар министрлигининг 28 июндаги жавоб нотасида Югославия Федератив Халқ Республикаси ҳукумати Совет Иттифоқи таклифининг моҳиятини муҳокама қилишга ҳам рози бўлмаганлиги ва таажжуб туғдирмай қололмайдиган позицияни тутганлиги қайд қилинади.

СССР ҳукумати, дейилади нотада, ҳар иккала ҳукуматнинг вакиллари яқин вақт ичида учрашиб, 27 майдаги совет нотасида қўйилган масалаларни амалий муҳокама қилсалар ва СССР ҳукумати таклиф этганидек, 1956 йил 12 январь ва 1 август битимларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида бамаслаҳат бир фикрга келсалар, тўғри иш қилинган бўлур эди, деб ҳисоблайди.

БЕРЛИНДА БАЪЗИ КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАР ВАКИЛЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

БЕРЛИН, 30 июнь. (ТАСС). Бугун «Нейес Дейчланд» газетасида қуйидаги ахборот эълон қилинди:

Германия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига мувофиқ, 1958 йил 27-29 июнда Берлинда кенгаш ўтказилди. Кенгашда Бельгия Коммунистик партияси, Дания Коммунистик партияси, Германия Коммунистик партияси, Германия Бирлашган социалистик партияси, Франция Коммунистик партияси, Буюк Британия Коммунистик партияси, Италия Коммунистик партияси, Люксембург Коммунистик партияси, Нидерландия Коммунистик партияси, Норвегия Коммунистик партияси, Австрия Коммунистик партияси, Польша Бирлашган ишчи партияси, Швеция Коммунистик партияси, Швейцария Меҳнат партияси ва Чехословакия Коммунистик партиясининг вакиллари қатнашдилар.

Кенгаш америка ва герман империалистларининг агрессив сиёсатига қарши, Германия Федератив Республикасининг атом қуроли билан қуроллантирилишига қарши, тинчлик учун курашда пролетар интернационализми ва коммунистик ҳамда ишчи партияларнинг қардошларча маҳкам алоқаси руҳида ўтди.

ФРАНЦИЯДА РЕСПУБЛИКАЧИЛАР ФАШИСТ ЭЛЕМЕНТЛАРГА ЗАРБА БЕРМОҚДАЛАР

ПАРИЖ, 30 июнь. (ТАСС). Францияда фашист элементлар демократик ташкилотларга қарши қаратилган иғвогарликдан иборат хуружларини давом эттирмоқдалар.

«Юманите» газетасининг билдиришича, 29 июнга ўтар кечаси фашист безорилар Умумий меҳнат конфедерациясининг Руссийон шаҳридаги (Изер департаменти) маҳаллий ташкилотининг биносини портлатиш учун икки марта уриниб кўрганлар. Бинога анча катта зарар етказилган.

Кеча фашистлар Париж атрофидаги Клишида намойиш уюштиришга уриниб кўрдилар. Республикачилар уларга қарши намойиш ташкил қилдилар. Ана шу намойиш вақтида полициянинг иштироки билан жиддий тўқинишлар бўлди. «Либерасьон» газетасининг хабар беришича, неча ўнлаб киши ярадор бўлган.

Мамлакатдаги демократик кучлар республика тузумини тобора актив суратда ҳимоя қилмоқдалар. «Юманите» газетасининг ёзишича, Ангулем шаҳри (Шаранта департаменти) бошлиғи, маҳаллий «ижтимоий нажот комитети»га бошчилик қилган фашист, республикачиларнинг талабига мувофиқ, истеъфо беришга мажбур бўлган. Шаҳарнинг фашист мэри билан бирга муниципал маслаҳатчилардан 12 киши ҳам истеъфо берган.

ГФРДА ДЕМОКРАТИК ЭЛЕМЕНТЛАР ТАЪҚИБ ЭТИЛМОҚДА

БЕРЛИН, 30 июнь. (ТАСС). «Нейес Дейчланд» газетаси бугунги сонида Ғарбий Германия маъмурларининг демократик элементларни таъқиб этаётганликларини кўрсатадиган янги фактни босиб чиқарди. Люнебург суди журналист Генрих Франкни саккиз ойлик муддат билан турма жазосига ҳукм қилган. Германия Компартияси тақиқланишига қадар Генрих Франк Германия Коммунистик партиясининг Жанубий Саксония ташкилоти органи «Ди вархейт» газетасининг редактори бўлиб ишлаган. «Ғарбий Германия ҳукуматининг министрларига туҳмат қилиш» деб қўйилган айб ана шундай ҳукм чиқарилишига баҳона бўлган.

ФРАНЦИЯ-АНГЛИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

ПАРИЖ, 30 июнь. (ТАСС). Бугун Парижда олиб борилган музокаралар тамом бўлди. Бу музокараларда Франция министрлар советининг раиси де Голль ва Англия бош министри Макмиллан, шунингдек, ҳар иккала мамлакатнинг ташқи ишлар министрлари Кув де Мюрвиль ва Селвин Ллойд қатнашдилар. Бугун эълон қилинган қисқача ахборотда таъкидлаб ўтилишича, музокараларнинг қатнашчилари «ғарб дунёси олдида турган бир қанча энг муҳим проблемаларни қараб чиққанлар». Ахборотнинг жуда қисқалиги қараб чиқилган проблемаларнинг характери тўғрисида бирор фикрга келиш имконини бермайди. Музокараларнинг қатнашчилари «эркин дунёни мудофаа қилишнинг энг зарур эканлиги тўғрисидаги масалада якдил бир фикрда эканликлари»нигина билдирганлар. Бундай формулировка ғарб дипломатияси тилида одатда зўр бериб қуролланишни давом эттириш ва ҳарбий блоклар тузиш сиёсатини ўтказиш тўғрисидаги масалада якдил бир фикрга келинганлигини кўрсатади.

Париж матбуотининг хабарлари ва шарҳларига қараганда, юксак доирада кенгаш ўтказишга тайёргарлик кўриш, Яқин Шарқдаги ва Шимолий Африкадаги аҳвол, Шимолий Атлантик иттифоқи (НАТО)даги аҳвол, Ғарбий Европадаги олти мамлакатнинг «умумий бозори»ни вужудга келтириш ва Англиянинг кенгроқ доирадаги «эркин савдо зонаси» плани музокаралар вақтида кўтарилган проблемалар жумласидандир.

Ана шу проблемаларнинг баъзилари юзасидан Франция билан Англия ўртасида чуқур ихтилофлар бор. «Орор» газетасининг ёзишича, Франция Англиянинг «эркин савдо зонаси» планини қувватлай олмаслиги устига Франция экономикасининг ҳозирги аҳволини кўзда тутиб, «умумий бозор тўғрисидаги битимни амалга ошира бошлаш муддатини кечиктиришни талаб қилмоқда».

Кўп обзорчиларнинг фикрича, де Голль Франциянинг Атлантик блокдаги аҳволидан норозиликни бирор шаклда изҳор қилиш учун ана шу музокаралардан фойдаланган. Бунда Франциянинг «атом клуби»га киритилмаганлиги ва шунга биноан, НАТОда кейинги ўринга суриб қўйилганлиги ва ядро қуролига эга бўлган АҚШ ҳамда Англия НАТОда раҳбарлик ролини ўйнаётганлиги кўзда тутилади.

Газеталарнинг ёзишича, АҚШ ва Англия ядро қуроли соҳасидаги ахборотни Францияга топширишни истамаганлари тақдирда, Франциянинг ўзи ҳам яқин орада ядро қуроли ишлаб чиқаришга кириша олади.

«Паризьен либере» газетаси Англия «Франциянинг атом клубига тўла ҳуқуқли аъзо сифатида киришини енгиллаштириб», Францияга нисбатан самимий муносабатда эканлигини исбот қилиши керак, деб ҳисоблайди. Газета Франциянинг Шимолий Африка мамлакатлари билан муносабатларига Англия аралашмаслиги керак, деб илова қилади.

Эрон шоҳи Вашингтонга келди

ВАШИНГТОН, 30 июнь. (ТАСС). Эрон шоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий бугун уч кунлик визит билан бу ерга келди. Эрон шоҳи Вашингтонда бўлган вақтида президент Эйзенхауэр билан, вице-президент Никсон, давлат секретари Даллес билан ва бошқа расмий кишилар билан учрашади.

Умум Бирма тинчлик тарафдорлари конгресси

РАНГУН, 30 июнь. (ТАСС). Кеча бу ерда Умум Бирма тинчлик тарафдорларининг конгресси ўз ишини тамомлади. Конгресс уч кун давом этди. Конгресс қатнашчилари бир неча резолюция қабул қилдилар. Бу резолюцияларда тинчлик учун курашда халқаро ҳамкорлик ўрнатиш зарур эканлиги, қуролсизланиш ва термоядро қуроли синовларини тўхтатиш зарур эканлиги таъкидланади. Конгресс қатнашчилари тинч-тотув яшашнинг беш принципига риоя қилишга, тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб маданият ва фандан фойдаланишга даъват этади.

Конгресс қуролсизланиш ва халқаро ҳамкорлик юзасидан Стокгольмда ўтказиладиган Жаҳон конгрессига 10 кишидан иборат делегация сайлади.

АҚШда атом қуроли билан қуролланиш авж олдирилмоқда

НЬЮ-ЙОРК, 30 июнь. (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» газетаси билдиради: АҚШ конгрессининг атом энергияси масалалари билан шуғулланувчи бирлашган комиссияси ҳарбий мақсадларда парчаланувчи материаллар ишлаб чиқаришни кенгайтириш юзасидан мудофаа министрлиги томонидан таклим этилган планни маъқуллади. Шу планга мувофиқ, АҚШда ана шу мақсадлар учун мўлжалланган янги атом реактори қурилади.

ГАНА ИМПЕРИАЛИСТЛАРНИНГ ЛИВАН ИШЛАРИГА АРАЛАШУВИНИ ҚОРАЛАМОҚДА

ҚОҲИРА, 30 июнь. (ТАСС). Гананинг Бирлашган Араб Республикасидаги элчиси доктор Армах «Ашшаоб» газетасининг мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтган: Гана империалистларнинг Ливан ички ишларига аралашувини қоралайди. Англия ва Американинг Ливанга қарши интервенцияси, деди элчи, «умумий тинчликка жиддий хавф туғдиради. Ўрта Шарқдаги вазиятнинг бундан буён ҳар қандай шаклда кескинлашуви умумий тинчлик манфаатларига қарши қаратилган бўлади».

Телевизор экранида

3 ИЮЛДА

19.30. Катта ёшдаги ўқувчилар учун «Минг хил саволларга жавоблар» деган эшиттириш.

19.50. Ҳужжатли фильм.

20.10. «Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг конференцияси олдидан» циклидан адабий эшиттириш.

20.30. Бадиий фильм — «Порла, юлдузим».

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — ёзги мавсумнинг ёпилиши олдидан 2 ва 4/VII да **Янгиер,** 3/VII да **Ганг дарёсининг қизи.**

«ИСКРА» (қишки) — кундуз ва кечқурун янги кинокомедия **Қора денгиз сари.**

«ИСКРА» (ёзги) — кенг экранли фильм **Ўн саккизинчи йил.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун янги киноповесть **Қўлингни бер, ҳаётим!**

КАФАНОВ номли — кеч соат 9-15 минутда **Кун ботиш олдида,** кеч 11 да **Қора денгиз сари.**

«ХИВА» — **Қўлингни бер ҳаётим.!**

«САЛЮТ» — **Кун ботиш олдида.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТР

хор составига

кириш учун

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Аризалар якшанба кунидан бошқа ҳар куни эрталаб соат 11 дан кундуз 4 гача театр конторасида қабул қилинади.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

Москвада бўладиган Ўзбек санъати ва адабиёти декадаси олдидан

ТЕЗ КУНДА

Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий асари

Бой ила хизматчи

4 пардали драма.

Сталин мукофоти лауреати **К. Яшин** қайта ишлаган.

Ўзбекистон ССР халқ артисти **Е. Бобожонов** постановкаси, режиссёр, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Т. У. Хўжаев** қайтадан саҳналаштирган, рассом — Ўзбекистон ССР халқ рассоми **Х. Икромов.**

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Тахтапул кўча, 66-уйда турувчи **Гулнур Нигматовна Шафееванинг** Ростовская кўча, 35-уйда турувчи Саид Сибоғатович Абдуллиндан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 3-участка халқ судида кўрилади.

Академическая кўча, 9-уйда турувчи **Владимир Павлович Абрамовнинг** Озодлик кўча, Мардона тупик, 25-уйда турувчи Лилия Юрьевна Петровадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 4-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808. 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132, Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 04688. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-515.